

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

19 ก.ย. 2537

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประเทือง ประवालพิทย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

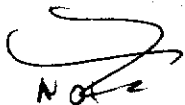
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

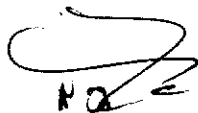
(อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสน)

.....กรรมการ

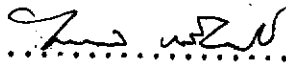
(รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช)

คณะกรรมการสอบ

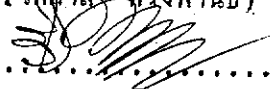
.....ประธาน

(อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสน)

.....กรรมการ

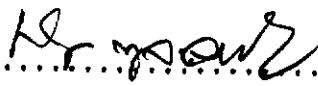
(รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.วิจิต สุธันเรืองชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอิงจากอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และอาจารย์ ดร.วิจิต สุธันน์เรื่องชัย ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนให้ข้อคิดเห็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ นายสุธรรม ปิ่นประเสริฐ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้อนุญาตให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ นายสมยศ มีเทศน์ ที่ได้อนุญาตให้มีการเก็บข้อมูลเบื้องต้นก่อนทำแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ดร.บุณลือ ทองอยู่ ดร.กมล กู่ประเสริฐ นายยุทธชัย อุดมมานายสุชาติ เมืองแก้ว ดร.วิจิต สุธันน์เรื่องชัย นางจินดา สิทธิฤทธิ์ ได้กรุณาตรวจแบบสอบถาม ตลอดจนได้ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ นางจินดา สีละปัญญา ที่ได้ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนในการจัดหาแหล่งความรู้ เอกสารค้นคว้า อ้างอิง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามและให้กำลังใจ จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นางพัชรา ประวาลพิทย์ ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา สนับสนุนการค้นคว้า อ้างอิง และคอยให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาจนสำเร็จ

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ หากยังมี ขอน้อมบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้กำเนิดหล่อหลอมชีวิต อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา และสร้างแนวความคิด เป็นเครื่องชี้นำของผู้วิจัยโดยตลอด

นายประเทือง ประวาลพิทย์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การงบประมาณ	9
	ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ	22
	โครงสร้างการแบ่งแผนงาน งาน/โครงการของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	24
	วงจรงบประมาณ	26
	โครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	37
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	38
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	39
	การสร้างเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	40

การจัดกระทำกับข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	111
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	111
การวิเคราะห์ข้อมูล	112
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	112
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	137
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	138
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก	145
ประวัติย่อของผู้วิจัย	157

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	41
2	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารทั้ง 3 ด้าน	46
3	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านนโยบายการบริหารงาน.....	47
4	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	49
5	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	51
6	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน	53
7	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านนโยบายการบริหารงาน	55

8	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มี ประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการจัดทำและ การจัดสรรงบประมาณ	58
9	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ...	61
10	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน	64
11	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านนโยบายการบริหารงาน	65
12	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ...	67
13	ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	69
14	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ต่างกัน	71

15	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านนโยบายการบริหารงาน	72
16	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	75
17	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	78
18	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ทั้ง 3 ด้าน	82
19	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านนโยบายการบริหารงาน	83
20	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	87

21	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	90
22	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านนโยบายการบริหารงาน ซึ่งมี ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด	93
23	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านการจัดทำและจัดสรร งบประมาณซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 ของผู้ตอบ แบบสอบถามทั้งหมด	96
24	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.78 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด	98
25	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านนโยบาย การบริหารงานซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.47 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	100
26	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านการจัด ทำและจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.87 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	104
27	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านการ ใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.77 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	108

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิวงจรรงบประมาณ	32
2	แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	35

ภูมิหลัง

การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการหรือการบริหารธุรกิจจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อสนองตอบหลักการดังกล่าว การบริหารงานจึงจำเป็นต้องมีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และการจัดการ (Management) การที่ว่าทรัพยากรทั้ง 4 ประการนี้เป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร เพราะว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงานนั้น ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยดังกล่าวเป็นสำคัญ การขาดปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่อาจทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพเต็มที่ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2523 : 42) ในบรรดาปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว ทรัพยากรเงินหรืองบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดปัจจัยการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าทรัพยากรแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีรวมทั้งการจัดการ

ทรัพยากรเงินหรืองบประมาณมีบทบาทสำคัญในขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนงาน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การจัดตัวบุคคล (Staffing) การดำเนินการ (Directing) การประสานงาน (Co-ordinating) การรายงาน (Reporting) การงบประมาณ (Budgeting) (ประชุม รอดประเสริฐ. 2533 : 32 - 33) ในกระบวนการบริหารเหล่านี้ การบริหารงบประมาณถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดก็เป็นที่น่าสนใจได้ว่าการบริหารงานในองค์การนั้น ๆ หรือหน่วยงานนั้นจะต้องเจริญก้าวหน้าได้อย่างไรดี มีประสิทธิภาพ และประหยัด ดังนั้นในองค์การทุกประเภทจึงต้องจัดโครงสร้างและกระบวนการบริหารงบประมาณไว้อย่างเหมาะสม จึงจะถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการบริหาร

งบประมาณแผ่นดินเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการบริหารประเทศของรัฐบาลทุกยุค ทุกสมัย เพราะการที่จะดำเนินกิจกรรมใดให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทั้งหลายมาประกอบกัน ซึ่งงบประมาณจะเป็นตัวการจัดหา และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นเหล่านี้ไปสู่แผนงาน

งาน/โครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามความต้องการ งบประมาณจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารประเทศที่เจ้าหน้าที่ผู้จัดทรัพยากรที่จำเป็นให้แก่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามหน้าที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจะปรากฏอยู่หลายลักษณะ และนับวันจะยิ่งขยายมากขึ้นตามภารกิจ จึงทำให้ผู้บริหารงบประมาณต้องประสบปัญหานานัปการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำอย่างไรให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด ใช้เงินน้อยได้งานมาก ประหยัดเวลา และไม่มีผิดระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีฐานะเป็นกรมกรมหนึ่ง สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหน้าที่ในการจัดการศึกษานี้พื้นฐานที่อารยะประเทศทั่วโลกต่างถือเป็นหน้าที่ที่รัฐพึงจัดให้กับประชาชนทุกคน โดยมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 และมีหน่วยงานทางการบริหารคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่เทียบเท่าระดับกองกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลางที่มีที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีภารกิจหน้าที่บริหารงานการศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อให้การบริหารงานบริการขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีภารกิจที่ต้องบริหารงบประมาณปีละเป็นจำนวนหลายหมื่นล้านบาท ซึ่งในปีงบประมาณ 2536 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับงบประมาณรายจ่ายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 50,327,247,800 บาท งบประมาณดังกล่าวจำแนกตามแผนงานและหมวดรายจ่ายได้ดังนี้

จำแนกตามแผนงาน

1. แผนงานบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา	1,726,731,000 บาท
2. แผนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	540,043,400 บาท
3. แผนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	47,005,653,900 บาท
4. แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา	1,045,745,600 บาท
5. แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน	9,073,900 บาท
รวม	50,327,247,800 บาท

จำแนกตามหมวดรายจ่าย

1. หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	42,986,927,400	บาท
2. หมวดค่าจ้างชั่วคราว	1,043,800	บาท
3. หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	3,159,025,600	บาท
4. หมวดค่าสาธารณูปโภค	165,000,000	บาท
5. หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	3,385,494,300	บาท
6. หมวดเงินอุดหนุน	627,633,300	บาท
7. หมวดรายจ่ายอื่น ๆ	2,123,400	บาท
รวม	50,327,247,800	บาท

งบประมาณรายจ่ายดังกล่าว เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทของการใช้จ่ายงบประมาณ จะพบว่า เป็นรายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้าง จำนวน 42,987,971,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.42 เป็นรายจ่ายประเภทงบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง) จำนวน 3,385,494,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.73 เป็นรายจ่ายประเภทงบบริหารของสำนักงาน จำนวน 1,218,000,190 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.42 เป็นรายจ่ายประเภทงบพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 2,735,782,110 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.44 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 6 - 8) งบประมาณจำนวนดังกล่าวได้ ถูกจัดสรรให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด เพื่อให้การบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีนโยบายชัดเจน ที่ต้องการให้การบริหารงบประมาณดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง ทันตามกำหนดเวลา โดยไม่ต้องกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลือปี จึงขอให้ผู้บริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้ความสนใจกับปัญหาการบริหารงบประมาณ เป็นลำดับแรก

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด จึงต้องให้ความสนใจดูแลควบคุมและกำกับการบริหารงบประมาณ

ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย/ของแผนงาน/งาน/โครงการ และเป้าหมายอย่างเคร่งครัด ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเกิดผลดีแก่ทางราชการ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 33) จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ จัดประชุมสัมมนาผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่รับผิดชอบงานด้าน งบประมาณ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ ณ โรงแรมรีเจ็นท์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 21 - 24 มกราคม 2535 ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเป็นเบื้องต้น เพื่อประมวลปัญหาการบริหารงบประมาณโดยสังเขป พบว่ามีปัญหาดังต่อไปนี้ 3 ด้านดังนี้

1. ปัญหาด้านนโยบายการบริหารงาน การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมาย ของงาน/โครงการในการแก้ปัญหา พัฒนางานทุกด้านไว้อย่างชัดเจน แต่ได้รับงบประมาณสนับสนุน บัณฑิตบริหารไม่เพียงพอ ประกอบกับการประสานนโยบายการบริหารงานในระดับต่าง ๆ ยังไม่ สอดคล้องกัน ทำให้การดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงาน เพื่อการจัดการศึกษา ไม่เป็น ไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายที่กำหนด

2. ปัญหาด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ต้องจัดทำงบประมาณในลักษณะของแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีและคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีแบบ Bottom up ตามปัญหาและความต้องการของหน่วยงานภายใต้ข้อจำกัดของวงเงิน งบประมาณที่กำหนด ทำให้หน่วยงานไม่สามารถวางแผนในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน ใหม่ ๆ ได้อย่างกว้างขวางตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จึงนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้กับหน่วยงานใน สังเกต ภายใต้เกณฑ์ และเงื่อนไขตามวงเงินที่ได้รับ ยิ่งทำให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไม่ สามารถบริหารให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เพราะงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร ไม่เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่กำหนด ทำให้ประสิทธิภาพในการบริหาร งานลดลง

3. ปัญหาด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นำเงินงบประมาณที่ได้รับไปบริหาร เพื่อให้ได้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือปัจจัยต่าง ๆ เพื่อ

การบริหารให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ค่อนข้างมีปัญหามาก เนื่องจากราคากลางของวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างมีราคาสูงกว่างบประมาณที่ได้รับ ประกอบกับระเบียบกฎหมายยังไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ส่วนมากยังขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน จึงทำให้การบริหารงบประมาณมีปัญหาในเชิงปฏิบัติ

ดังนั้น การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จึงได้พิจารณาประเด็นดังกล่าว 3 ด้าน ได้แก่ นโยบายการบริหารงาน การจัดทำและจัดสรรงบประมาณ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งเป็นโอกาสที่จะได้รับข้อมูลการบริหารงบประมาณเพิ่มขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนบริหารงานงบประมาณของสำนักงาน ให้สามารถปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด และเป็นข้อมูลนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณให้เอื้อต่อสภาพการณ์ปัจจุบันต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาเฉพาะ ปัญหาการบริหารงบประมาณใน 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารงาน การจัดทำและจัดสรร งบประมาณ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรจำนวนทั้งหมด 282 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 72 จังหวัด จังหวัดละ 2 คน รวม 144 คน

2.1.2 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายแผนงานและ งบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ จำนวน 72 จังหวัด จังหวัดละ 2 คน รวม 144 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานในงบประมาณ 2536 ประกอบด้วยผู้บริหารซึ่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดซึ่งรับผิดชอบด้านการงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้า ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ โดยได้จาก 72 จังหวัด รวมทั้งหมด 288 คน

3. ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร งบประมาณ โดยแบ่งเป็น

3.1.1 ตำแหน่งงาน

- (1) ผู้บริหาร
- (2) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
- (2) ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีต่อปัญหา การบริหารงบประมาณ 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านนโยบายการบริหารงาน

3.2.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

3.2.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหาร หมายถึง สิ่งที่เกิดข้อขัดข้องในกระบวนการทำงานหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานการบริหารงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการบริหารงบประมาณ 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณดังนี้

1.1 ปัญหาด้านนโยบายการบริหารงาน หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดไว้เป็นแนวทางหรือทิศทางในการปฏิบัติงานเป็นการล่วงหน้าในแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา

1.2 ปัญหาด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ได้เงินงบประมาณมาดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี แล้วนำมาจัดสรรให้กับหน่วยงานในสังกัดตามเกณฑ์การจัดสรรที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด

1.3 ปัญหาด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ได้มาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบ และรายงาน โดยต้องอยู่บนพื้นฐานสำคัญ 4 ประการ คือ

1.3.1 ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/งาน/โครงการ

1.3.2 ตรงตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด

1.3.3 ดำเนินงานตามกิจกรรม ใช้งบประมาณได้ตามปฏิทินที่กำหนด

1.3.4 ใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

4. ตำแหน่งงาน หมายถึง ตำแหน่งที่กำหนดให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายแผนงานและ
งบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ได้รับการแต่งตั้งมอบหมายจากผู้มีอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติงานบริหารงบประมาณหรือเคยปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

6. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หมายถึง หน่วยงานบริหารการศึกษาใน
72 จังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีหน้าที่บริหารงานการศึกษา
ระดับประถมศึกษา จัดทำแผนและปฏิบัติงานโครงการ สืบสวน ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน
ให้ความร่วมมือ อุดหนุนและให้บริการการศึกษา ควบคุมดูแลตรวจสอบ และนิเทศติดตามผลรายงาน
ประเมินมาตรฐาน วัดผลประเมินผลออกหลักฐานการศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาระดับประถม
ศึกษาในแต่ละจังหวัดที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523

7. เงินงบประมาณ หมายถึง งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่าย
เพิ่มเติม และเงินนอกงบประมาณที่ไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
แต่ไม่รวมถึงเงินกู้ และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาค้นคว้า และวิจัยดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้ศึกษาจึงกำหนดสาระสำคัญประกอบการศึกษาดังนี้

1. การงบประมาณ

1.1 ความหมายของงบประมาณ

1.2 ความหมายของการบริหารงบประมาณ

1.3 ความสำคัญของงบประมาณ

1.4 ประเภทของงบประมาณ

1.5 วิวัฒนาการของงบประมาณในประเทศไทย

1.6 ความหมาย และองค์ประกอบของระบบงบประมาณแบบแผนงาน

2. ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ

3. โครงสร้างการแบ่งแผนงาน งาน/โครงการของสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

4. วงจรงบประมาณ

5. โครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานการการประถมศึกษาจังหวัด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การงบประมาณ

1. ความหมายของงบประมาณ

"งบประมาณ" เป็นคำที่เข้าใจกันทั่วไป และมีผู้นำไปใช้กันอย่างแพร่หลายแตกต่างกันไป งบประมาณมีความหมายได้หลายนัยดังนี้

1. งบประมาณ หมายถึง แผนการหาเงิน และการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ (ประสงค์ สุขุม, 2508 : 87)

2. งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินซึ่งแสดงวัตถุประสงค์ และจำนวนของรายจ่ายและแหล่งที่มา และจำนวนรายรับของรัฐบาลในระยะเวลาหนึ่ง (ไพศาล ชัยมงคล. 2517 : 77)

3. งบประมาณ หมายถึง บัญชีหรือจำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับ และรายจ่าย (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ. 2530 : 127)

4. ในแง่ของแผน งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายทรัพยากรของรัฐในการที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 3)

5. ในแง่ของบัญชี งบประมาณ หมายถึง การแสดงรายรับ และรายจ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 3)

6. เบิร์คเฮด (Burkhead. 1965 : 83 - 89) กล่าวว่า งบประมาณ คือ แนวพิจารณา และช่วงเวลาของงบประมาณ ซึ่งแสดงให้ทราบถึงรูปแบบของความรับผิดชอบ ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอำนาจทางการเมือง

จากคำจำกัดความทั้ง 6 นี้ย ดังกล่าวข้างต้น จะมีความสอดคล้องกันอยู่ประการหนึ่งคือ งบประมาณไม่ใช่ตัวเงิน แต่เป็นเพียงแผนการใช้จ่ายเงินหรือประมาณการรับ-จ่ายเงินล่วงหน้าหรือเป็นตัวเลขในบัญชีที่แสดงจำนวนเงินรับ-จ่ายเท่านั้น

ฉะนั้น อาจสรุปได้ว่างบประมาณแผ่นดิน หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารประเทศ โดยแสดงถึงแหล่งที่มาของรายได้หรือทรัพยากรที่จะนำมาใช้จ่ายตามแผนที่กำหนด

2. ความหมายการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณหมายถึง การดำเนินการด้านแผนพัฒนาการศึกษาและค่าขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดสรรงบประมาณประจำปี การใช้เงินงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ถูกต้องตามระเบียบ ทันเวลา หรือเหตุการณ์ โดยทั่วไปแล้วถือหลักการดังนี้

1. ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน งาน/โครงการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษา

2. ตรงตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด
3. ใช้งบประมาณได้ตรงตามกำหนดเวลา เช่น
 - 3.1 งบประมาณ งาน/โครงการ ประเภทจัดซื้อจัดหา หรือผลิตวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายนของทุกปี
 - 3.2 งบประมาณ งาน/โครงการที่มีการจัดซื้อจัดจ้างประเภทครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี
 - 3.3 งบประมาณ งาน/โครงการที่มีกิจกรรมการอบรมสัมมนาจะต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคมของทุกปี
4. ใช้งบประมาณ ได้ถูกต้องตามระเบียบ
 - 4.1 ถูกต้องตามระเบียบการบริหารงบประมาณ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535
 - 4.2 ถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินของกระทรวงการคลัง
 - 4.3 ถูกต้องตามอำนาจการอนุมัติเบิกจ่ายที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 33)

3. ความสำคัญของงบประมาณ

งบประมาณเป็นแผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารประเทศ ได้แก่ การให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน โดยแสดงแผนการหาเงินหรือทรัพยากรมาใช้จ่ายตามแผนการที่กำหนดไว้ ซึ่งโดยทั่วไปรัฐบาลหาเงินรายได้มาจากภาษีอากร การกู้ยืม และการดำเนินกิจการธุรกิจบางประเภท ฉะนั้น นอกจากงบประมาณและแผนการดำเนินการของรัฐบาลในระยะหนึ่ง ๆ ที่กำหนดไว้แล้ว การใช้จ่ายและการหารายได้ของรัฐบาลย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน กล่าวคือ ประชาชนจะได้รับบริการอะไรจากรัฐบาลมากน้อยเพียงใด จะดีเลวอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับประเภทลักษณะและประสิทธิภาพในการใช้จ่ายของรัฐบาล ในขณะเดียวกันประชาชนจะต้องแบกรับภาระภาษีมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับโครงสร้างภาษีอากร เงินจะเฟ้อหรือจะฝืดก็มีผลมาจากการใช้จ่ายและเก็บรายได้ของรัฐบาลหรือการกู้ยืมเงินก็เป็นการเพิ่มหรือลดปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

นอกจากนี้แล้วการใช้จ่ายและหาเงินของรัฐบาลยังมีผลกระทบต่อการลงทุนและดำเนินกิจการต่าง ๆ ของธุรกิจเอกชนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอีกทอดหนึ่งด้วย อาจสรุปได้ว่างบประมาณแผ่นดินมีความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารนโยบาย เศรษฐกิจและการคลังของชาติ (ประสงค์ สุขุม. 2508 : 88)
2. เป็นตัวจักรสำคัญที่จะรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การเก็บภาษีและการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล อาจมีผลกระทบกระเทือนภาวะการค้าการลงทุน และการเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ (เกยูร ล้มทอง. 2508 : 1 - 6)
3. เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขข้อบกพร่องทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม (อรุณ ธรรมโน. 2518 : 79)
4. เป็นเครื่องมือในการวางแผน การควบคุม การประสานงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล
5. เป็นเครื่องมือของประชาชนในการควบคุมและตรวจสอบการกำหนดนโยบาย และการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยผ่านทางรัฐสภาจากการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีตามระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า งบประมาณแผ่นดินมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล และต่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนนั่นเอง

4. ประเภทของงบประมาณ

ในการจัดทำงบประมาณของประเทศ จะต้องคำนึงถึงประเภทของงบประมาณด้วยการแบ่งประเภทเท่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี 2 วิธีคือ การแบ่งตามนโยบายงบประมาณ (Budget Policy) และแบ่งตามบทบาทของงบประมาณ (Budget Roles) ดังนี้

1. การแบ่งประเภทตามนโยบายงบประมาณ (Budget Policy) สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

- 1.1 งบประมาณเกินดุล (Surplus Budget) ได้แก่งบประมาณที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่าย การเลือกใช้นโยบายเกินดุลนี้เนื่องจากรัฐต้องการแก้ปัญหาเงินเฟ้อด้วยวิธีเก็บภาษีอากรเข้าคลังให้ได้มากกว่างบประมาณที่รัฐจ่ายออกไป

1.2 งบประมาณขาดดุล (Deficit Budget) ได้แก่งบประมาณที่มีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ งบประมาณประเภทนี้เนื่องจากรัฐใช้นโยบายแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำหรือภาวะที่รัฐจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐจึงจำเป็นต้องยอมให้จ่ายเงินมากกว่าจำนวนภาษีอากรที่เก็บได้ ส่วนเงินที่ขาดอยู่รัฐอาจใช้วิธีกู้ยืมจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือในประเทศได้

1.3 งบประมาณสมดุล (Balanced Budget) ได้แก่งบประมาณที่มีรายได้ออกเท่ากับรายจ่าย งบประมาณประเภทนี้เป็นงบประมาณที่รัฐใช้นโยบายประหยัดค่าใช้จ่ายเท่าที่มีเงินใช้จ่ายเท่าที่เก็บภาษีอากรได้ นักวิชาการบางท่านแสดงความคิดเห็นว่านโยบายประเภทนี้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลไม่มีความสามารถพอ จึงใช้นโยบายงบประมาณสมดุลเพียงเพื่อรักษาสถานการณ์ทางการเงินหรือรักษาเสถียรภาพของรัฐบาลเองให้พออยู่ได้เท่านั้น รัฐบาลไม่กล้าพอที่จะจัดงบประมาณให้เกิดผลในการพัฒนาประเทศหรือแก้ไขวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้

2. การแบ่งตามบทบาทของงบประมาณ (Budget Roles) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

2.1 ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line Item Budgeting System) เป็นระบบงบประมาณที่เก่าแก่ที่สุด และใช้กันอย่างแพร่หลายระบบงบประมาณแบบนี้เน้นสิ่งที่จะใช้จ่ายมากกว่าเนื้องานประสงค์ที่จะทำ กล่าวคือ แสดงหมวดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น หมวดเงินเดือน หมวดค่าจ้างประจำ หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าวัสดุและหมวดค่าครุภัณฑ์ เป็นต้น ในการจัดทำงบประมาณประจำปีก็ยึดจำนวนและรายละเอียดของงบประมาณปีที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานในการประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับปีต่อไป ส่วนใหญ่ผู้จัดทำงบประมาณต่างก็มุ่งหวังที่จะได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จึงพยายามประมาณการค่าใช้จ่ายให้สูงขึ้นกว่าปีก่อนเสมอ ทำให้ยอดงบประมาณในแต่ละปีขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การจัดทำงบประมาณตามระบบนี้จะไม่สามารถทราบได้ว่าในรายจ่ายต่าง ๆ นั้น จะอำนวยความสะดวกให้เกิดผลงานอะไรและเพียงใดบ้าง จึงทำให้รัฐบาลไม่สามารถทราบได้ว่าในรายจ่ายต่าง ๆ นั้น จะอำนวยความสะดวกให้เกิดผลงานอะไรและเพียงใดบ้าง จึงทำให้รัฐบาลไม่สามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้

2.2 ระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน (Performance Budgeting System) เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อที่จะแก้ไขจุดอ่อนของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ

คือ เป็นการจัดเตรียมงบประมาณแบบปฏิบัติการที่มุ่งแสดงผล ได้ของการดำเนินโปรแกรมด้านต่าง ๆ แทนที่จะแสดงรายการใช้จ่ายเป็นหมวดต่าง ๆ ตามแบบแสดงรายการเพียงอย่างเดียว งบประมาณตามระบบนี้ข้อดีอยู่ที่ตรงสามารถเชื่อมโยงจุดหมายปลายทางกับวิถีทางให้เห็นอย่างกว้าง ๆ โดยเน้นการกำหนดนโยบายในการจัดทำงบประมาณประจำปี และในการพิจารณา งบประมาณโดยส่วนรวมโครงการต่าง ๆ ต้องมีการแข่งขันซึ่งกันและกัน การวิเคราะห์ต้องนำ นโยบายและโครงการต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกันทั้งหมด ส่วนข้อเสียก็คือ ภาระในการคำนวณ งบประมาณมีมากขึ้น การตกลงยินยอมซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ทำได้ยากหลักเกณฑ์ที่จะ ประกอบการตัดสินใจว่าจะจัดสรรงบประมาณอย่างไรจึงจะเหมาะสมยัง ไม่มี รวมทั้งเนื่องจากขาด ระบบบัญชีที่ดี จึง ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่แน่นอนได้

2.3 ระบบงบประมาณแบบแผนงานโครงการ (Programme Budgeting System) เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการและแบบ แสดงผลงาน กล่าวคือ พยายามที่จะเชื่อมโยงงบประมาณประจำปีเข้ากับวัตถุประสงค์ของภาค รัฐบาลตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนระยะยาวของประเทศ งบประมาณระบบนี้สามารถนำมาใช้ได้ อย่างดีในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย เพราะตามปกติแล้วแผนพัฒนามักมีระยะเวลา 5 ปี หาก งบประมาณประจำปีมิได้ถูกนำมาใช้ในลักษณะที่เป็น เครื่องมือ ในการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวแล้ว การวางแผนก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม สาระสำคัญของงบประมาณระบบนี้ได้เน้นใน เรื่องการวางแผนการจัดทำแผน จัดทำโครงการ การวิจัยสถิติ คณิตศาสตร์ในการวิเคราะห์ ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การที่ระบบงบประมาณแบบแผนงานโครงการจะประสบผลสำเร็จได้ก็จำเป็นต้อง มีการปรับปรุงระบบงานแผน การปรับปรุงแผน การติดตามผลงานและการประเมินผลงาน รวมทั้งต้องมีการปรับปรุงระบบข้อมูล และมีระบบบัญชีที่ดีด้วย

2.4 ระบบงบประมาณจากฐานที่ศูนย์ ZBB (Zero - Base Budgeting System) เป็นระบบงบประมาณที่เปลี่ยนจากการมุ่งวิเคราะห์รายละเอียดของโครงการในระบบ ไปมุ่งปรับดุลย์ประโยชน์ของโปรแกรมต่าง ๆ ที่มีให้เลือกซึ่งเป็นการจัดทำงบประมาณ โดยมีได้ คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเดิมในปีก่อน ๆ แต่จะใช้ฐานที่ 0 เป็นหลักในการกำหนดค่าใช้จ่าย โดยกำหนด ให้องค์กรกำหนดชุดตัดสินใจ (Decision Package) และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของ โครงการต่าง ๆ ในแต่ละโปรแกรมตั้งแต่สำคัญน้อยที่สุด สำคัญปานกลาง และสำคัญมากที่สุดที่จะ ช่วยขยายโปรแกรมให้กว้างขวางขึ้น ชุดการตัดสินใจนี้เป็นลักษณะการจัดทำที่เสนอจากเบื้องล่างสู่

เบื้องบน (Bottom - Up) จัดทำขึ้น โดยเจ้าของ โปรแกรมเสนอขึ้น ไปควบคู่กับประมาณการ
ค่าใช้จ่ายของโปรแกรมต่าง ๆ ทั้งหมด จึงเป็นการพิจารณางบประมาณทั้งหมดมากกว่าจะพิจารณา
เฉพาะส่วนที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
2535 : 3 - 5)

5. วิวัฒนาการของงบประมาณในประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มจัดทำงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2433 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ก่อน
การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 พระมหากษัตริย์ทรงมอบหมายให้กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติเป็นผู้รับผิดชอบ งบประมาณที่จัดทำขึ้นในสมัยนั้นจะแสดงแต่เพียงยอดรายได้
และยอดรายจ่ายเท่านั้น ยังมิได้จำแนกออกเป็นรายจ่ายของกระทรวง ทบวง กรม และเป็นหมวด
รายจ่าย ๆ เลย การปฏิรูประบบงบประมาณใน พ.ศ. 2475 เป็นการปรับปรุงการจัดทำ
งบประมาณให้เป็นแบบแผนแน่นอน และเป็นไปตามหลักการของการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย คือให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้อนุมัติงบประมาณที่รัฐบาลเป็นผู้เสนอ และปรับปรุง
ลักษณะงบประมาณโดยจำแนกงบประมาณรายจ่ายเป็นกระทรวง ทบวง กรม และมีกฎหมายที่
เกี่ยวกับการงบประมาณ คือ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2475 ในปี พ.ศ. 2498
มีคณะผู้เชี่ยวชาญการคลังของสำนักงานบริการรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration
Service) หรือเรียกย่อว่า PAS เริ่มเข้ามาศึกษาหาวิธีปฏิรูประบบงบประมาณของประเทศไทย
ปฏิรูปทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมงบประมาณ และด้านวิธีการงบประมาณได้มีการจัด
ตั้ง "สำนักงบประมาณ" ซึ่งเป็นทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่ากรมในสำนักนายกรัฐมนตรี
ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อ พ.ศ. 2502 และได้โอนหน้าที่
ในการจัดทำงบประมาณแผ่นดินจากกระทรวงการคลังมาให้นายกรัฐมนตรี ในด้านวิธีการ
งบประมาณที่ใช้อยู่ และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และเพิ่มเติม
เป็นแม่บทในการจัดทำและบริหารงบประมาณที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

หน่วยงานกลางด้านงบประมาณ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา หน่วยงานกลางที่รับผิดชอบด้านการงบประมาณ
ของประเทศคือ "สำนักงบประมาณ" ซึ่งมีฐานะเป็นส่วนราชการเทียบเท่ากรมสังกัด
สำนักนายกรัฐมนตรี (เดชา ตีผดุง และคนอื่น ๆ. 2527 : 33)

ดังนั้นสำนักงานงบประมาณ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลจึงได้ทำการศึกษาและพิจารณาแนวทางต่าง ๆ ในเรื่องความจำเป็น ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบงบประมาณแบบแผนงาน โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาส่งผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงาน Public Administration Service (PAS) มาให้คำปรึกษาแนะนำ และในที่สุดทุกฝ่ายได้มีความเห็นพ้องต้องกันว่าระบบงบประมาณแบบแผนงานนั้น สามารถที่จะช่วยประสานงานแผนการปฏิบัติงานกับการบริหารงบประมาณให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยส่วนรวมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการบริหารประเทศให้สำเร็จลุล่วงตามนโยบายของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี (สำนักงานงบประมาณ, 2525) จึงได้นำระบบงบประมาณแบบแผนงานมาใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ (ธงชัย ลาต์วงศ์, 2527 : 2)

1. เพื่อเชื่อมโยงการจัดเตรียมและการบริหารงบประมาณประจำปี (คำให้จ่ายและเป้าหมายผลผลิต) ให้เข้ากับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เป็นเครื่องมือในการบริหารแก่นักบริหารระดับสูงในการวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับผลงานและความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการในแต่ละปีงบประมาณ
3. เพื่อให้เกิดการควบคุมทางด้านบัญชีที่รัดกุมรอบคอบ โดยควบคุมการใช้จ่ายอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การควบคุมรายจ่ายตามหมวดและรายการ หรือความสัมพันธ์ระหว่างการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจในการควบคุม เป็นต้น

6. ความหมายและองค์ประกอบของระบบงบประมาณแบบแผนงาน

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Program Budgeting System) มีแนวความคิดพื้นฐานที่ไม่แตกต่างจากแนวความคิดหลักของระบบงบประมาณแบบวางแผนงบประมาณตามแผนงาน (Planning - Programming - Budgeting System) (อิสสระ นิตินันท์ประกาศ, 2527 : 22) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของระบบงบประมาณแบบนี้ไว้แตกต่างกัน เช่น

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน หมายถึง ระบบงบประมาณที่เน้นหนักให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างประสมประสานและกลมกลืนกัน การวางแผนระยะปานกลางหรือระยะยาว (สุธี สิงห์เสน่ห์, 2525)

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน เป็นระบบงบประมาณที่เป็นการผสมผสาน (Integration) ทางด้านการวางแผนระยะยาว การจัดทำแผนงาน งานโครงการ แผนงบประมาณระยะยาว (Multi - Financial Plan) และงบประมาณประจำปี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ที่เป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อบรรลุจุดหมายของชาติ (พูนทรัพย์ ปิยะอนันต์, 2527 : 13)

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน เป็นระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโครงการ/งาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลดำเนินการและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ปรารถนาที่จะบรรลุผลโดยผ่านโครงการ/งาน หรือกิจกรรมเหล่านั้น (ไกรยุทธ อีรียาศินันท์, 2526 : 4)

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน เป็นระบบที่นำเอาการวางแผนมาเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับการงบประมาณเพื่อหาช่องทางที่จะให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าเงินที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผน โดยการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่กำลังทำคืออะไร เปรียบเทียบกับสิ่งที่ควรกระทำและวางแผนที่จะกระทำในอีกหลาย ๆ ปีข้างหน้าจะจัดเข้ากับมาตรฐานงบประมาณประจำปี (Jenkins, 1973 : 30)

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน เป็นระบบงบประมาณที่เน้นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานเป็นสำคัญ โดยนำเอากระบวนการวางแผนกับการจัดสรรงบประมาณมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการให้ชัดเจน โดยสามารถวัดผลสำเร็จของแผนงาน/งาน/โครงการนั้น ๆ ได้ เพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (สำนักงานประมาณ, 2524)

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ระบบงบประมาณแบบแผนงานเป็นระบบงบประมาณที่มุ่งถึงผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน เป็นสำคัญที่มีการเชื่อมโยงการจัดสรรงบประมาณกับการวางแผนเข้าด้วยกัน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ที่เป็นระบบซึ่งระบบงบประมาณแบบแผนงานที่สมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ (Steiner, 1965 : 43 - 52)

1. องค์ประกอบด้านโครงสร้าง (Structural Aspects) ได้แก่ โครงสร้างแผนงานซึ่งรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนจุดหมายอย่างเดียวกันไว้ด้วยกันในลักษณะที่จะชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ กับจุดหมายในระดับต่าง ๆ ทำให้เห็นกรอบของแผนงานที่จะดำเนินในระยะยาวอย่างชัดเจน

2. องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ (Analytical Aspects) ได้แก่ กระบวนการวิเคราะห์ต่าง ๆ หัวใจสำคัญของกระบวนการนี้คือการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อพิจารณาทางเลือกที่จะดำเนินการต่าง ๆ โดยมีการเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับจากทางเลือกต่าง ๆ เพื่อพิจารณาตัดสินเลือกทางเลือกที่นำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายที่ดีที่สุด เทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้วิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทนที่ได้รับ

(Cost - Benefit Analysis) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล

(Cost - Effectiveness Analysis) การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Aspects) ได้แก่ ระบบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการจัดทำโครงสร้างแผนงานและการวิเคราะห์ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการวิเคราะห์จะกระทำไม่ได้ ถ้าไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเพียงพอ ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาระบบจัดการข่าวสาร (Information Management System) เพื่อให้ข่าวสารที่เชื่อถือได้เพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจของผู้บริหาร การมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและสมบูรณ์ จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปในเชิงภววิสัย (Objective) ยิ่งกว่าจิตตวิสัย (Subjective) ซึ่งในการจัดระบบข่าวสารนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และจะต้องจัดตามความต้องการของผู้ใช้ซึ่งแตกต่างกันด้วย (อิสสระ นิตินนท์ประภาศ. 2527 : 25)

เนื่องจากระบบงบประมาณแบบแผนงานมีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต่าง ๆ ทางเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสถิติเป็นส่วนสำคัญเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของระบบดังกล่าวมาแล้ว และการวิเคราะห์ตามเทคนิคต่าง ๆ ก็ย่อมต้องนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยดำเนินการเก็บส่วนใหญ่ จึงอาจมีคนจำนวนไม่น้อยเข้าใจผิดว่าระบบนี้จะทำหน้าที่ตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารด้วย ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการนำคณิตศาสตร์และสถิติ ตลอดจนคอมพิวเตอร์และการวิเคราะห์ระบบมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจด้วยเหตุผลที่ว่า การวิเคราะห์ระบบจะช่วยจัดระเบียบรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้น และสามารถดึงเอาข้อมูลดังกล่าวออกมาให้เห็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ เเด่นชัดขึ้น ทำให้สามารถพิจารณาค้นหาทั้งหมดและผลประโยชน์ที่จะได้รับที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกแต่ละทางได้อย่างเด่นชัด (Wright. 1969 : 29) แต่มีข้อเสนอแนะที่ตัดสินใจหรือหาหน้าที่แก่ผู้บริหารแต่อย่างใด ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงบประมาณแบบแผนงานในบางประเด็นดังนี้ (Rowen. 1969 : 83)

1. ระบบนี้มีไว้ทำหน้าที่แทนประสบการณ์ในการพิจารณาของผู้บริหารแต่ในทางตรงข้ามได้เข้ามาช่วยให้การพิจารณาได้ถูกต้องยิ่งขึ้น โดยช่วยให้ทางเลือกและเปรียบเทียบทางเลือกได้อย่างชัดเจน

2. ระบบนี้มีใช้กระบวนการตัดสินใจโดยคอมพิวเตอร์ แต่การตัดสินใจโดยผู้บริหารจะได้ข้อมูลผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบที่เป็นระบบแสดงประเด็นสำคัญต่าง ๆ ให้เด่นชัด ตลอดจนได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

3. ระบบมีใช้การดำเนินงานของคอมพิวเตอร์ แม้ว่าจะได้ระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยตลอดเวลา ก็เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้บริหารพิจารณาตัดสินใจต่อไป

4. ระบบนี้และการวิเคราะห์ระบบไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงเรื่องต้นทุนทางบัญชีและข้อพิจารณาทางเศรษฐศาสตร์เท่านั้น ระบบนี้ได้ละเลยในเรื่องคุณค่าหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ และได้พยายามวัดในสิ่งที่วัดไม่ได้ หรือละเลยผลประโยชน์ที่เป็นนามธรรมแต่อย่างใด แต่เป็นการค้นหาวิธีวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลทั้งรูปธรรมและนามธรรมมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ

ลักษณะสำคัญของระบบงบประมาณแบบแผนงาน

ระบบงบประมาณแบบแผนงานมีดังนี้ (ไกรยุทธ ธีรตยาสินนท์, 2526 : 7)

1. การงบประมาณที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่ทำ และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น

2. การงบประมาณที่ให้ภาพค่าใช้จ่ายของกิจกรรมในช่วงระยะเวลา หลายปี (นิยมใช้ช่วงเวลา 5 ปี) แทนช่วงหนึ่งปี ตามลักษณะการจัดทำงบประมาณในระบบเดิมเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงตระหนักถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือตลอดช่วงเวลาหลายปีของกิจกรรมนั้น ๆ

3. การงบประมาณที่เน้นการใช้เครื่องมือวิเคราะห์โดยเฉพาะในการวิเคราะห์เชิงผลได้ผลเสีย (Benefit - Cost Analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงผลเสียผลได้ (Cost - Benefit Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่รวมวิธีวิเคราะห์แบบ Cost - Effectiveness และแบบ Cost - Utility ด้วย เพื่อสามารถโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ใส่เข้าไป (Input) . และสิ่งที่ได้ออกมา (Output) ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาตัดสินใจสำหรับการจัดสรรงบประมาณ

สชูลท์ (Schultze) ได้กล่าวไว้ว่ามีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ระบบนี้เรียกร้องให้มีการกำหนดและวิเคราะห์วัตถุประสงค์สำคัญของแผนงาน ในกิจกรรมของรัฐบาลด้วยความระมัดระวัง จึงเป็นการบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล ต้องหันกลับมาพิจารณาวัตถุประสงค์ของแผนงานว่าแท้จริงแล้วอะไรคือสิ่งที่ต้องการปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ

2. ระบบนี้จะต้องมีการวิเคราะห์ผลงาน (Output) ของแผนงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างเฉพาะเจาะจงดังที่ได้กล่าวไว้ในประการแรก

3. ระบบนี้จะต้องมีการวัดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Total Costs) ของแผนงาน มิใช่เพียงหนึ่งปีเท่านั้น หากแต่รวมอีกหลายปีข้างหน้า และจะต้องทราบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นอกจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการลงทุน ขึ้นแรกคือเราจะต้องทราบถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่จะติดตามมาอีกด้วย

4. เป็นส่วนที่สำคัญก็คือระบบนี้จะต้องมีการวิเคราะห์ทางเลือก (Alternatives) เพื่อค้นหาวิถีทางที่จะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพผลมากที่สุด หรือบรรลุวัตถุประสงค์โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

5. ระบบนี้มีการกำหนดวิธีการและเทคนิคการวิเคราะห์ในภาครัฐบาลอย่างเป็นระบบ (Systematic) เพื่อที่จะทำให้การพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการงบประมาณนั้นกระทำโดยพื้นฐานของการวิเคราะห์อย่างจริงจัง และการเขียนรายงานทางวิชาการเท่านั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอ การวิเคราะห์จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณที่ไม่สามารถแยกออกไปได้ แนวความคิดของการงบประมาณแบบแผนงานที่สำคัญก็คือ การเชื่อมโยงการวางแผนกับการงบประมาณเข้าด้วยกันแล้วเปลี่ยนแปลงที่เขียนไว้ในกระดาษมาเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ (Schultze, 1969 : 1 - 3)

จากลักษณะสำคัญของระบบงบประมาณแบบแผนงานดังกล่าวมาแล้ว การนำระบบงบประมาณมาใช้จนก่อให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานของรัฐเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือทำให้มีข้อมูลข่าวสารผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ช่วยในการตัดสินใจและพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. สามารถให้ความเชื่อมโยงของแผนงาน โครงการและกิจกรรมทั้งหมด ได้อย่างชัดเจน จึงทำให้การรอบในการดำเนินงานให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี
 2. สามารถทราบและค้นหาทางเลือกที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนงานได้
 3. ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของงาน/โครงการได้ดี
 4. สามารถทราบค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแผนงาน โครงการได้ง่าย
- เนื่องจากการพิจารณาต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดไว้ครบถ้วน
5. สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงาน โครงการในระดับต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับสูงต่อไป ได้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ความจำเป็นที่ต่อนาระบบงบประมาณแบบแผนงานมาใช้

เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินงานของรัฐบาลแต่ละประเทศได้ขยายขนาดและขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง อันเป็นผลของการเพิ่มของประชากรและความต้องการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าและทันสมัย การใช้จ่ายเงินงบประมาณของประเทศต่าง ๆ ในแต่ละปีจึงมีเป็นจำนวนมหาศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การใช้จ่ายเงินของรัฐบาลเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศทุกประเทศจึงต้องแสวงหาระบบงบประมาณที่ดี มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ด้วยเหตุผลความจำเป็นที่สำคัญ 2 ประการ คือ (Schultze. 1969 : 1)

ประการแรก ทรัพยากรและรายได้ของรัฐบาลมักจะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการใช้ในการผลิตสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่าง ๆ ที่เราต้องการจะทำอยู่เสมอ ดังนั้นในขณะที่มีการแข่งขันหรือช่วงชิงการใช้ทรัพยากรเพื่อดำเนินงานต่าง ๆ เราจึงต้องเลือกเอาสิ่งที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของประเทศมากที่สุด และเราจะต้องดำเนินการสิ่งที่เราเลือกเอานั้นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพผล เพื่อที่จะให้ทรัพยากรที่หายากนั้นเหลือไว้ใช้สำหรับการผลิตสิ่งที่ดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างอื่น

ประการที่สอง แผนงานของรัฐบาลนั้นมักจะไม่มีกฎหมายหรือระเบียบบังคับที่เป็นอัตโนมัติที่จะบอกให้เราทราบได้ว่าเมื่อใดที่กิจกรรมการผลิตหรือดำเนินการได้สิ้นสุดลงหรือควรจะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือควรจะถูกทดแทนโดยกิจกรรมอื่นซึ่งในทางธุรกิจเอกชนนั้นจะขึ้นอยู่กับ

กับกำไรและการแข่งขัน ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจและแนวทางที่จำเป็นให้มีการพิจารณาและให้อิทธิพลย้อนกลับถึงคุณภาพของการตัดสินใจ ระบบดังกล่าวนี้แม้จะไม่สมบูรณ์แบบนัก แต่โดยพื้นฐานแล้วก็ทำได้เป็นอย่างดีในภาคเอกชนซึ่งไม่ปรากฏในภาครัฐบาล ดังนั้นในภาครัฐบาลเราจึงจำเป็นต้องค้นหาเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาใช้ในการเลือกดำเนินการต่าง ๆ เพราะความหายากของทรัพยากรเป็นสิ่งบังคับให้เราต้องทำเช่นนั้น

ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ

กระบวนการงบประมาณซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่อง 3 ขั้นตอน คือการจัดทำ การอนุมัติ และการบริหารงบประมาณนั้น อาจกล่าวได้ว่า การบริหารงบประมาณเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณต้องปฏิบัติงานตามแผนงาน งานหรือโครงการ และงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในขั้นบริหารงบประมาณเองก็ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยหลายขั้นตอน โดยเริ่มต้นตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติงาน การขออนุมัติเงินประจำงวดการก่อหนี้ผูกพัน การเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การทวงบเดือนและรายงานการเงินประจำเดือน การตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การรายงานผลการปฏิบัติงาน จนกระทั่งถึงคณะกรรมการเสนอรายงานการใช้จ่ายเงินประจำปีที่ให้รัฐสภาพิจารณา จะเห็นได้ว่าในขั้นการบริหารหรือควบคุมงบประมาณนี้ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติต่างก็มีส่วนในการควบคุม

การควบคุมโดยฝ่ายบริหาร หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม ได้แก่

1. สำนักงบประมาณ การควบคุมที่สำคัญ ได้แก่ การอนุมัติเงินประจำงวด การอนุมัติโอนเงินประจำงวด และการเปลี่ยนแปลงรายการเงินประจำงวด ในส่วนที่นอกเหนือจากอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจยกเว้นในกรณีที่มีการโอนที่ทำให้เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงานหรือโครงการใหม่ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการ การให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นระยะเวลาในแต่ละงวด เป็นต้น
2. กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เมื่อสำนักงบประมาณอนุมัติเงินประจำงวดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ แล้ว ก็จะแจ้ง ไปให้กรมบัญชีกลางทราบ กรมบัญชีกลางก็จะควบคุมการเบิกเงินโดยการตรวจและอนุมัติฎีการายการเบิกต่าง ๆ ที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

ขอเบิก สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในส่วนภูมิภาค สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังอำเภอ ซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดกรมบัญชีกลาง จะทำหน้าที่ควบคุมการเบิกเงิน การตรวจฎีกาของกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังอำเภอ จะตรวจสอบสาระสำคัญต่อไปนี้ (ข้อ 47 แห่งระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535)

2.1 มีลายมือชื่อผู้เบิกเงินถูกต้องตามตัวอย่าง ในการนี้ผู้ตรวจฎีกาจะต้องเทียบเคียงลายมือชื่อผู้เบิกในฎีกาเบิกเงินว่าถูกต้องตามตัวอย่างในบัตรลายมือชื่อผู้เบิกหรือไม่

2.2 มีหลักฐาน หรือมีความจำเป็นจะต้องจ่ายเงินและถึงกำหนดหรือใกล้จะถึงกำหนดที่จะต้องจ่ายเงิน แล้วแต่กรณี

2.3 มีเงินประจำงวดเพียงพอ หรือมีคำสั่งอนุญาตของกระทรวงการคลังและมีรายการถูกต้อง

3. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) การควบคุมงบประมาณโดยกรมบัญชีกลาง ดังที่กล่าวมาแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะตรวจก่อนจ่าย (Pre - Audit) ส่วนการควบคุมของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นไปในลักษณะตรวจหลังจ่าย (Post - Audit) กล่าวคือ จะตรวจสอบหลังจากที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเบิกเงินจากคลัง ไปจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิได้รับเรียบร้อยแล้ว วัตถุประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อตรวจสอบว่า การเบิกจ่ายเงินเป็นไปโดยถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เป็นไปโดยสุจริตหรือไม่

การควบคุมโดยฝ่ายนิติบัญญัติ

ตามหลักกฎหมายวิธีการงบประมาณได้บัญญัติว่า "เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้น ในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่ชักช้า รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามความในวรรคก่อน เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอ คณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอรัฐสภา" (มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502) จากบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการบังคับหรือควบคุมรัฐบาลให้รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีให้รัฐสภาในฐานะตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศได้ทราบ ซึ่งเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย

โครงสร้างการแบ่งแผนงาน งาน/โครงการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งงบประมาณออกเป็น 5 แผนงาน 15 งาน 7 โครงการ และ 7 หมวดรายจ่าย ดังนี้ (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 2 - 7)

1. การแบ่งแผนงาน ปัจจุบันงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 5 แผนงาน

- 1.1 แผนงานบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 1.2 แผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
- 1.3 แผนงานจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 1.4 แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 1.5 แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน

2. การแบ่งงาน/โครงการ ปัจจุบันงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 15 งาน 7 โครงการ แยกตามแผนงานดังนี้

2.1 แผนงานบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา มี 1 งาน คือ งานบริหารทั่วไป

2.2 แผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มี 1 งาน คือ งานดำเนินการศึกษาก่อนภาคบังคับ

2.3 แผนงานจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มี 3 งาน 2 โครงการ คือ

- 2.3.1 งานดำเนินการประถมศึกษา
- 2.3.2 งานจัดหาแบบเรียนและเครื่องเขียนสำหรับนักเรียนขาดแคลน
- 2.3.3 งานจัดหาเครื่องแบบนักเรียน
- 2.3.4 โครงการการนักศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ. พช.)
- 2.3.5 โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

2.4 แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา มี 10 งาน

4 โครงการ คือ

- 2.4.1 งานนิเทศและติดตามผล
- 2.4.2 งานประเมินผลทางการศึกษา
- 2.4.3 งานประเมินมาตรฐานการประถมศึกษาและก่อนประถมศึกษา
- 2.4.4 งานอบรมครู
- 2.4.5 งานอบรมศึกษานิเทศก์ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ
- 2.4.6 งานอบรมผู้บริหารการศึกษา
- 2.4.7 งานค้นคว้าและทดลองสื่อการเรียนการสอน
- 2.4.8 งานอนามัยโรงเรียน
- 2.4.9 งานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน
- 2.4.10 งานวิจัยและพัฒนาการศึกษา
- 2.4.11 โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยความร่วมมือจาก

ต่างประเทศ

- 2.4.12 โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- 2.4.13 โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา
- 2.4.14 โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับ เด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ

2.5 แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน มี 1 โครงการ คือ โครงการประสานงานเพื่อความมั่นคง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

งานมีความแตกต่างกับโครงการดังนี้

- 2.6.1 งาน เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี
- 2.6.2 โครงการ เป็นการดำเนินงานที่มีระยะเวลาสั้นสุด

3. การแบ่งหมวดรายจ่าย ปัจจุบันงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 7 หมวดรายจ่ายคือ

- 3.1 หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
- 3.2 หมวดค่าจ้างชั่วคราว
- 3.3 หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- 3.4 หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ
- 3.5 หมวดค่าสาธารณูปโภค
- 3.6 หมวดเงินอุดหนุน
- 3.7 หมวดรายจ่ายอื่น

ซึ่งบางแผนงาน งาน/โครงการ อาจมีครบทั้ง 7 หมวดรายจ่าย

วงจรงบประมาณ

วงจรงบประมาณมีส่วนประกอบและรายละเอียดดังนี้

1. งบประมาณประจำปี

งบประมาณประจำปีนั้นจะกำหนดไว้ 1 ปี ในการที่ส่วนราชการต่าง ๆ จะนำไปใช้จ่ายและดำเนินงานของตน ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม ไปจนถึง 30 กันยายน ของปีถัดไป แต่อย่างไรก็ตามในบางประเทศกำหนดงบประมาณไว้ 2 หรือ 3 ปี ก็มี

2. งบประมาณการรายรับและงบประมาณการรายจ่าย

ในการจัดทำงบประมาณประจำปีนั้น จะต้องมีการประมาณการรายรับไว้ว่าจะสามารถจัดหารายรับเพื่อใช้จ่ายเป็นงบประมาณเป็นจำนวนเงินเท่าใดซึ่งการกำหนดรายรับนั้นจะมีการปรึกษารัฐธรรมนูญระหว่าง 4 หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย) ว่ารายรับนั้นจะมาจากทางใดบ้าง

3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน

งบประมาณ เสนอแนวนโยบายงบประมาณ

เมื่อได้มีการประมาณการรายรับและรายจ่ายแล้ว ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ สำนักงานงบประมาณ ก็จะเสนอแนวนโยบายซึ่งจะได้จากการประมาณรายรับและรายจ่ายมาว่าจะดำเนินการอย่างไร จึงจะสามารถจัดเก็บรายรับให้ได้มาและจะจ่ายในลักษณะอย่างไร ทั้งรายรับและรายจ่ายจึงจะเป็นไปตามที่ประมาณการ

มาเสนอให้ทางคณะรัฐมนตรีพิจารณา พร้อมทั้งผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นทั้งทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ

4. คณะรัฐมนตรีกำหนดแนวนโยบายงบประมาณ

คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาแนวนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณเสนอขึ้นมา โดยพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก งบประมาณที่จัดตั้งต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมทั้งความสอดคล้องที่จะมีต่อนโยบาย ของรัฐและปัจจัยการเมืองในขณะนั้น ด้วยแนวนโยบายงบประมาณควรจะเป็นอย่างไร

5. สำนักงานประมาณกำหนดวงเงินรายการกระทรวง

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีทางด้านแนวนโยบายงบประมาณพร้อมทั้งวงเงิน งบประมาณแล้ว สำนักงานประมาณก็พิจารณารายละเอียดกำหนดวงเงินของกระทรวงต่าง ๆ เป็นรายการกระทรวงว่าจะได้รับงบประมาณกระทรวงละเท่าใด เป็นวงเงินยอดรวมของกระทรวง นั้น ๆ

6. คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติวงเงินรายการกระทรวง

คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาวงเงินรายการกระทรวงอีกครั้งตามที่สำนักงานประมาณเสนอขึ้น มาว่าสมควรจะแก้ไขหรือปรับปรุงอย่างไรหรือไม่ ตามความจำเป็นของงบประมาณในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านความมั่นคง ด้านเกษตร ด้านการศึกษา ฯลฯ

7. สำนักงานประมาณแจ้งกระทรวง

สำนักงานประมาณจะแจ้งให้กระทรวงต่าง ๆ ได้ทราบถึง (1) วงเงินงบประมาณ ของกระทรวงนั้น และ (2) แนวนโยบายงบประมาณเพื่อให้กระทรวงต่าง ๆ ได้ไปดำเนินการ ในรายละเอียดการจัดของงบประมาณประจำปีต่อไป

8. กระทรวงจัดสรรรายจ่ายวงเงินของกรม

กระทรวงแต่ละกระทรวงเมื่อได้ทราบยอดวงเงินของงบประมาณที่กระทรวงจะได้ รับเพิ่มยอดรวม พร้อมทั้งแนวนโยบายงบประมาณของรัฐบาลด้วย กระทรวงก็จะดำเนินการ พิจารณาจัดสรร หรือกำหนดวงเงินให้แก่แต่ละกรมในสังกัดว่ากรมควรจะได้รับวงเงินงบประมาณ เท่าใดเมื่อกำหนดวงเงินงบประมาณของกรมเรียบร้อยแล้ว ก็จะแจ้งให้กรมในสังกัดทราบถึง (1) วงเงินงบประมาณของกรม (2) แนวนโยบายงบประมาณของรัฐบาล (3) แนวนโยบาย งบประมาณของกระทรวง

9. กรมจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ

เมื่อกรมทราบวงเงินงบประมาณของตัวเองจากกระทรวงแล้ว กรมก็จะดำเนินการวางแผนและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในรูปของคำขอของงบประมาณในขั้นนั้น ๆ โดยยึดแนวนโยบายที่กระทรวงแจ้งมา

10. สำนักงบประมาณพิจารณาอนุมัติงบประมาณของกรม

เมื่อกรมได้ทำคำขอของงบประมาณพร้อมทั้งรายละเอียดงบประมาณตามแผนงาน งานโครงการ มายังกระทรวง กระทรวงจะดำเนินการพิจารณาแก้ไขตามที่กระทรวงเห็นสมควร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ของรัฐบาลและของประเทศชาติ และนำเสนอขอต่อสำนักงบประมาณต่อไป

11. สำนักงบประมาณพิจารณารายละเอียดงบประมาณ

สำนักงบประมาณจะพิจารณารายละเอียดของงบประมาณที่กระทรวงเสนอขอมา โดยพิจารณาในด้านความเหมาะสมต่าง ๆ อาทิ ความสอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจก่อนนโยบายของรัฐบาล ความพร้อมของกระทรวงหรือกรมที่จะปฏิบัติงานนั้น ๆ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือกรมนั้น ฯลฯ โดยสำนักงบประมาณจะแก้ไขปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณให้เหมาะสมที่สุด เพื่อจัดสร้างรายละเอียดและพิมพ์เป็นเอกสารงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปอีกครั้งหนึ่ง

12. คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณพร้อมทั้งรายละเอียดแผนงานและงานต่าง ๆ ที่กรมจะปฏิบัติในงบประมาณที่ขอมา โดยจะพิจารณาถึงแผนโครงการต่าง ๆ ว่าเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ พร้อมทั้งแก้ไขก่อนที่รัฐบาลจะเสนอต่อรัฐสภา

13. รัฐสภาพิจารณาอนุมัติ

รัฐสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลเสนอมา โดยพิจารณาถึงผลกระทบต่าง ๆ และมีวิธีการพิจารณาแตกต่างกับพระราชบัญญัติอื่น ๆ อยู่หลายประการคือ

13.1 กฎหมายงบประมาณ ต้องพิจารณาทั้ง 3 วาระ จะพิจารณาวาระเดียวไม่ได้ แต่ถ้าเป็นกฎหมายอื่น พิจารณารวดเดียวก็ได้ ทั้งนี้เพราะ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็น พระราชบัญญัติที่มีความสำคัญซึ่งควรให้การพิจารณาอย่างรอบคอบ

การพิจารณา 3 วาระนี้ก็คือ วาระแรกเป็นวาระที่จะพิจารณาว่าจะรับหลักการร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ แล้ววาระที่ 2 ก็คือการพิจารณาในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติเป็นรายมาตรา และวาระที่ 3 เป็นการพิจารณาอนุมัติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตราเป็นกฎหมายหรือไม่

13.2 ข้อแตกต่างอีกข้อหนึ่งคือการพิจารณากฎหมายงบประมาณ มีข้อจำกัดในเรื่องการแปรญัตติแตกต่างกับกฎหมายอื่น ๆ คือ

13.2.1 สมาชิกผู้แปรญัตติต้องมีผู้รับรอง 10 คน แต่กฎหมายอื่นมีผู้รับรองเพียง 5 คน

13.2.2 จะแปรญัตติลดจำนวนที่ขอต้งจ่ายเป็นเงินกู้หรือจำนวนที่มีผู้ออกพันธบัตรตามกฎหมาย ไม่ได้

13.2.3 จะแปรญัตติเพิ่มรายจ่ายไม่ได้ ส่วนกฎหมายอื่นจะแปรญัตติแก้ไขข้อความอย่างไรก็ได้ไม่มีข้อจำกัด

14. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่เสนอต่อรัฐสภานั้น กฎหมายกำหนดว่า จะต้องเสนอเอกสารประกอบด้วย และจะต้องชี้แจงรายรับ - รายจ่าย อีกประการหนึ่งการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนี้ กฎหมายกำหนดให้เสนอก่อนวันเริ่มปีงบประมาณ 2 เดือน กรณีนี้เพื่อให้รัฐสภาได้มีโอกาสพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และเมื่อรัฐสภาพิจารณาและผ่านทั้ง 3 วาระแล้ว จึงประกาศเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และจะมีรายละเอียดตามที่แนบไปด้วย ซึ่งส่วนราชการจะต้องปฏิบัติตามทั้งทางด้านแผนงาน งาน การใช้จ่ายเงินตามหมวดต่าง ๆ ฯลฯ

15. ส่วนราชการขอเงินประจำงวด

ส่วนราชการเมื่อได้ทราบว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีประกาศใช้แล้วก็จะดำเนินการขอเงินประจำงวดมายังสำนักงานงบประมาณ

ตามปกติแล้วการจัดตั้งงบประมาณก็จัดตั้งเต็มปีงบประมาณ และเมื่อได้รับอนุมัติแล้วสำนักงานงบประมาณจะจัดสรรให้ใช้จ่ายในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ก่อนซึ่งตามปกติก็เป็นระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณกำหนด

เงินประจำงวดนี้ให้ประโยชน์ในการควบคุมหลายประการ คือ

15.1 ทำให้การจ่ายเงินในระยะหนึ่งเหมาะสมกับกำลังเงินที่รัฐบาลจะได้รับ

15.2 ทำให้ผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการต่าง ๆ คอยพิจารณากิจการในหน้าที่ของตนอยู่ทุกระยะงวดเงิน

15.3 ทำให้มีการรายงานผลในช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อน เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน หากงานนั้นไม่ได้ผลดีพอสมควรก็จะได้แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเงินงบประมาณที่ตั้งไว้หมดความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย เนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงก็จะได้นำเงินจำนวนนั้นไปใช้ในกิจการด้านอื่น

15.4 ทำให้ส่วนราชการมีเงินใช้ได้ตลอดปี

16. สำนักงบประมาณพิจารณาอนุมัติเงินประจำงวด ที่ส่วนราชการขอเข้ามา โดยพิจารณาในรายละเอียดต่าง ๆ ตามลักษณะแผนงาน หมวดเงินและแบบรูปรายการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นระเบียบและมาตรฐานในการพิจารณางบประมาณเมื่อพิจารณาเสร็จแล้วก็จะอนุมัติเงินประจำงวดไปตามเหตุผลและระเบียบที่กำหนดไว้

17. การวางฎีกา

เมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำงวดจากสำนักงบประมาณแล้ว ส่วนราชการก็จะไปวางฎีกาขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางหรือคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี (ถ้าอยู่ในส่วนกลาง (กรม) ก็จะวางฎีกาที่กรมบัญชีกลาง ถ้าเป็นส่วนภูมิภาคก็ไปวางฎีกาเบิกเงินที่คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ)

18. กรมบัญชีกลางหรือคลังจังหวัด

จะพิจารณาหลักฐานและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ส่วนราชการจะต้องเสนอประกอบการพิจารณาตามระเบียบที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเรียบร้อยแล้วกรมบัญชีกลางหรือคลังจังหวัดก็จะอนุมัติฎีกานั้น ๆ

19. การเบิกจ่ายเงินประจำงวด

ส่วนราชการเมื่อได้รับอนุมัติฎีกาแล้วก็จะเบิกเงินประจำงวดไปใช้จ่ายตามที่ส่วนราชการต้องการได้ ซึ่งจะจ่ายไปตามลักษณะหมวดเงินงบประมาณ อาทิ เป็นเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและอื่น ๆ ตามรายการที่กำหนดไว้ในเอกสารงบประมาณ และที่ได้อนุมัติมา

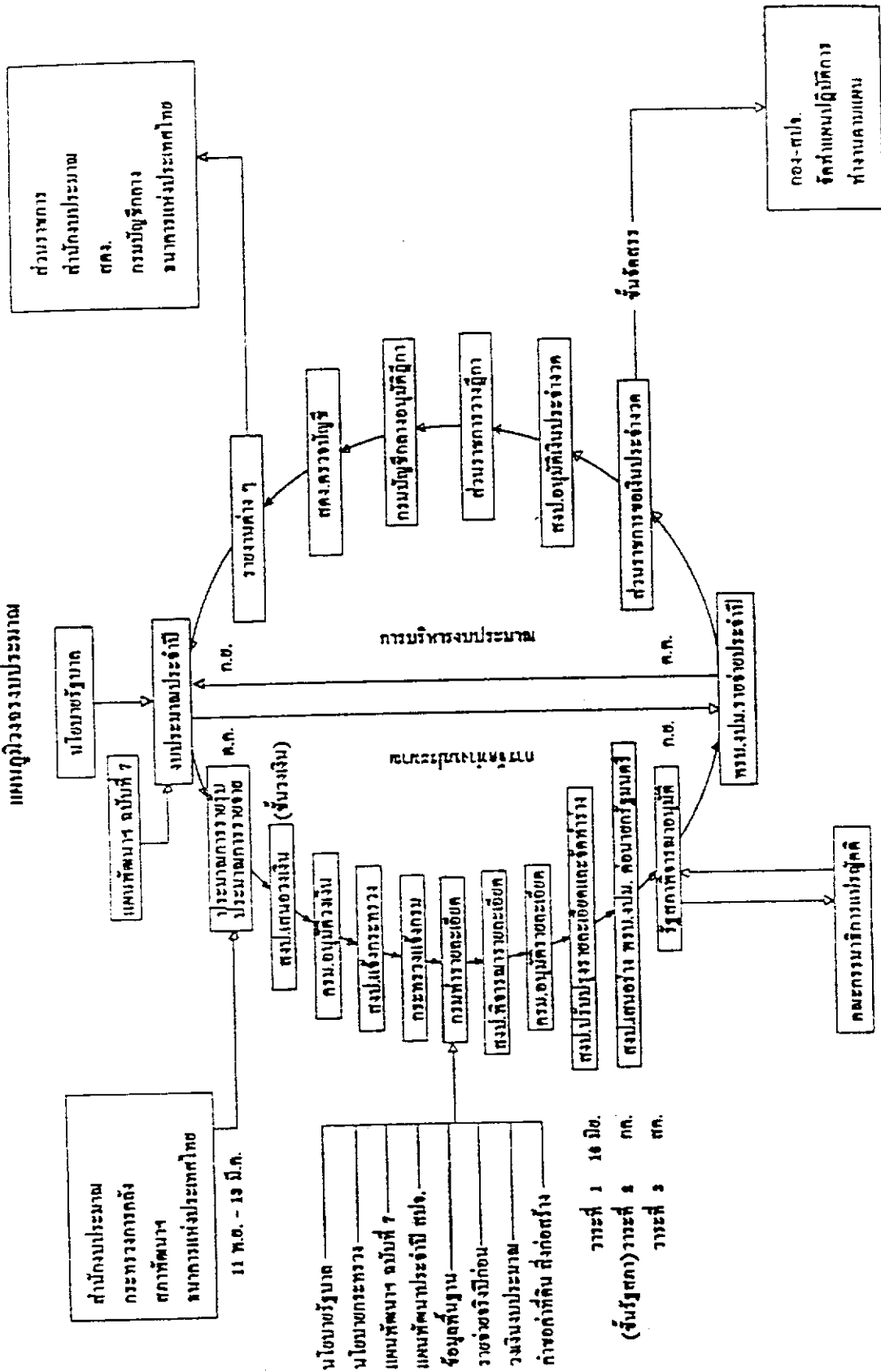
20. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

เมื่อเบิกจ่ายเงินไปแล้วก็ต้องมีการตรวจสอบว่าได้ใช้จ่ายเงินไปจริงตามที่เบิกไปหรือไม่ และได้จ่ายไปในงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ฉะนั้นการตรวจเงินแผ่นดินจึงนับว่าเป็นวิธีการอันสำคัญที่จะควบคุมการบริหารด้านการเงินนี้ให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปโดยไม่รั่วไหล และเหมาะสมกับความจำเป็นในการปฏิบัติงาน สำหรับหน่วยงานระดับกรม ระดับจังหวัดที่ลดหลั่นลงไป จะมีหน่วยงานที่คอยตรวจสอบ แนะนำ แก้ไข การใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ ให้ถูกต้อง เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เรียกว่า หน่วยตรวจสอบภายใน หรืองานตรวจสอบภายใน

21. รายงานต่าง ๆ

เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้มีการรายงานผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วตามปกติก็เป็นการรายงานตามระยะเวลาของเงินประจำงวด เพื่อสามารถทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนบริหารที่กำหนดไว้ว่ามีผลสืบหน้าไปประการใดสำหรับจะได้พิจารณาเงินประจำงวดในงวดต่อไป และจะใช้เป็นผลในการตั้งงบประมาณต่อไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534. 13 - 16)

แผนภูมิวงจรงบประมาณ

ภาพประกอบ 1 วงจรงบประมาณ

โครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

โครงสร้างการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดให้มีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เป็นหน่วยงานบริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
2. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย
3. จัดทำนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาในจังหวัดเสนอต่อ

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

4. จัดทำงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาในจังหวัด
5. เสนอจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกสั้โรงเรียนในสังกัด
6. เสนอแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนในสังกัด

7. ติดตาม ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนการสอนใน

โรงเรียนในสังกัด และรายงานให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทราบ

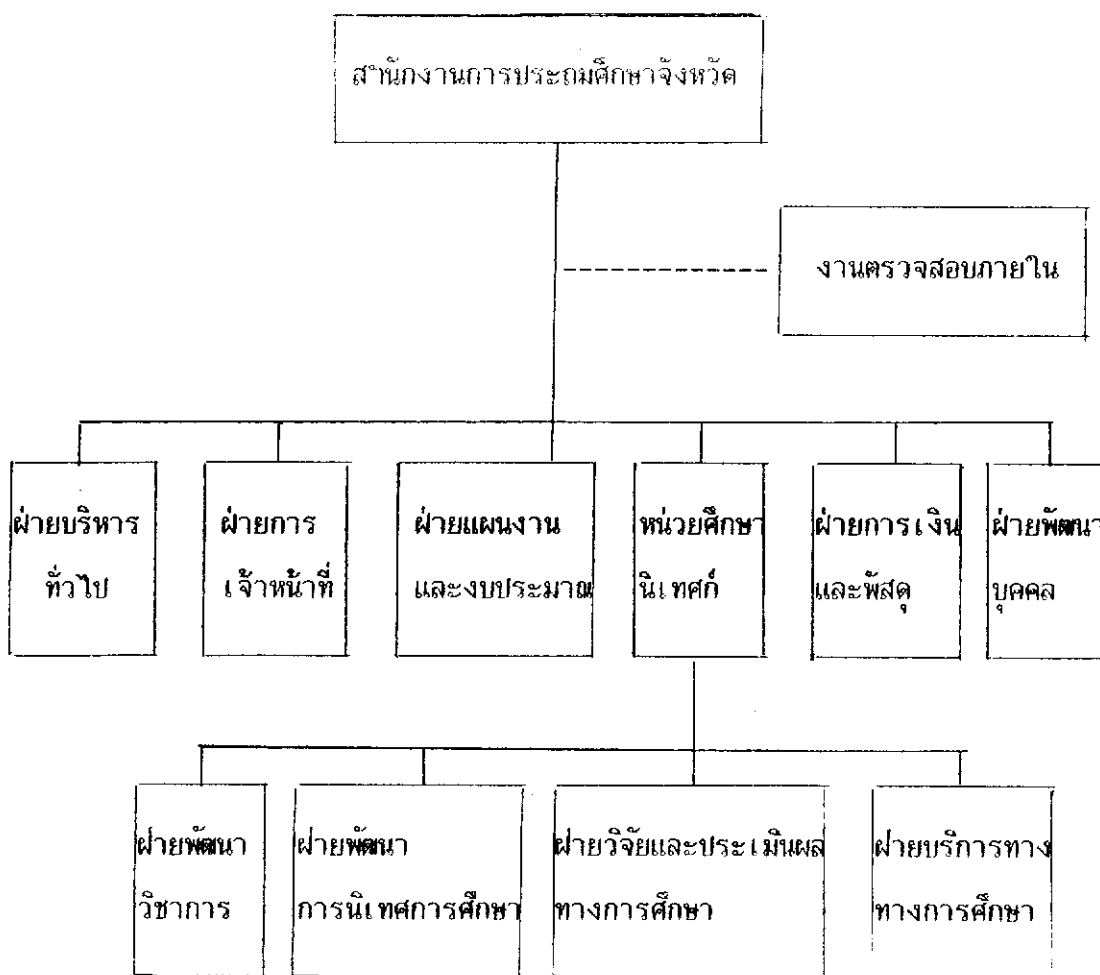
8. รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริมการวิจัย เกี่ยวกับการประถมศึกษาในจังหวัด
9. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532 : 105)

ในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ดังกล่าว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจึงแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
 - 1.1 งานสารบรรณ
 - 1.2 งานสวัสดิการและการประสานงาน
 - 1.3 งานประชาสัมพันธ์
2. ฝ่ายการเงินและพัสดุ
 - 2.1 งานการเงิน
 - 2.2 งานบัญชี
 - 2.3 งานพัสดุ

3. ฝ่ายการเจ้าหน้าที่
 - 3.1 งานอัตรากำลัง
 - 3.2 งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.3 งานบำเพ็ญความชอบและบำเหน็จ
 - 3.4 งานทะเบียนประวัติ
4. หน่วยศึกษานิเทศก์
 - 4.1 ฝ่ายพัฒนาวิชาการ
 - 4.2 ฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา
 - 4.3 ฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
 - 4.4 ฝ่ายบริการทางการศึกษา
5. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
 - 5.1 งานวิเคราะห์งบประมาณ
 - 5.2 งานแผนงานและโครงการ
 - 5.3 งานข้อมูลสถิติและรายงาน
6. ฝ่ายพัฒนาบุคคล
 - 6.1 งานฝึกอบรมและข้าราชการลาศึกษาต่อ
 - 6.2 งานวินัยและนิติกร
7. งานตรวจสอบภายใน

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษางบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปีงบประมาณ 2525 - 2527 และศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณแผ่นดินในสองด้านคือ ด้านการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน และด้านการบริหารงบประมาณแผ่นดินพบว่า วิทยาเขตประสานมิตร ได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน และได้รับน้อยที่สุดคือวิทยาเขตพลศึกษา ผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารเห็นด้วยกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหาร

งบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 3 ปี กับตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

เกร์ และสตร็อคแฮม (สุชาติ เมืองแก้ว, 2518 : 13 - 14 ; อ้างอิงมาจาก Gray and Straugham, 1970 : 69 - 77) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญของการศึกษาในประเทศไทยในด้านงบประมาณไว้ว่า ปัญหาที่รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อการศึกษาน้อยลง เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด และหน่วยงานต่าง ๆ ก็แข่งขันกันเพื่อให้ได้งบประมาณมากที่สุด นอกจากนี้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเรื่อย ๆ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณซึ่งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่จัดทางงบประมาณด้านการศึกษาไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ก็ขาดความชำนาญ งบประมาณการศึกษาย่างยากสับสน ยากที่จะจัดให้ได้ดีด้วยการพิจารณาเป็นคราว ๆ ไป และโดยที่หน่วยงานแต่ละแห่งมีอำนาจที่จะจัดการเรื่องการของบประมาณการศึกษาโดยอิสระ อธิบดีแต่ละกรมก็ใช้ความสามารถส่วนตัวที่จะขอของงบประมาณให้แก่กรมของตน จึงทำให้การตัดสินใจว่าจะจัดสรรงบประมาณหมวดไหน อย่างไร เป็นไปอย่างไม่รอบคอบ และ ไม่เป็นไปโดยมีการวินิจฉัยที่ดีพอ เช่น ทำให้ไม่ทราบว่าควรจัดสรรงบประมาณค่าซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ เป็นสัดส่วนเท่าใดของงบประมาณทั้งหมด ทั้งนี้เพราะ ไม่มีข้อมูลผูกพันใด ๆ ที่จะบอกว่าค่าบำรุงรักษาอาคารสถานที่เป็นเงินเท่าใดในการของงบประมาณนั้นส่วนใหญ่มักไม่ได้อาศัยข้อมูลหรือทำการวิจัยอย่างใด งบประมาณส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างและเงินเดือน ทำให้งบประมาณสำหรับการดูแลรักษาโรงเรียนและอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ

อารีผืน เทพลักษณ์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2 จากประชากรที่สุ่ม คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 4 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 4 คน หน่วยศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย จำนวน 20 คน คึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานแผนพัฒนา จำนวน 4 คน คึกษานิเทศก์ผู้ผ่านการอบรมตามโครงการพัฒนาการวางแผนประถมศึกษา จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 44 คน พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดได้มีการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษา โดยมีฝ่ายแผนพัฒนาทำหน้าที่ดูแลประสานงานและดำเนินการปฏิบัติจัดทำร่วมกับเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด กล่าวคือ ได้มีการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการประถมศึกษาระยะ 5 ปี มีนโยบายและแผนพัฒนาการประถมศึกษาประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปี และได้มีการประเมินผลแผนพัฒนา ในการดำเนินงานนั้น โดยส่วนใหญ่คณะ

กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มีส่วนรับรู้ และ/หรือ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ การรายงานให้หน่วยงานที่ส่วนเกี่ยวข้องทราบนั้นโดยส่วนใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ได้มีส่วนรับรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาดังกล่าว ยกเว้น กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ส่วนการติดตาม ควบคุม กำกับ และการประเมินผลแผนงานโครงการนั้น จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันแม้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้มีการวางแผนพัฒนาดังกล่าว แต่ในส่วนของการบริหารแผนงานโครงการนั้น ไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 2 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาในแต่ละเรื่องขาดการวางแผนในการดำเนินงานโดยเฉพาะเกี่ยวกับระยะเวลา ขาดการจัดระบบข้อมูลและข้อมูลต่าง ๆ ยังไม่เอื้อต่อการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้และขาดการประสานงานในระดับปฏิบัติการ การจ้างและการจัดสรรงบประมาณล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาการประถมศึกษาประจำปีของจังหวัด งบประมาณรายกลางบางรายยังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น ขาดการจัดระบบ การกำหนดหน่วยงานและบุคลากรเพื่อการติดตาม ควบคุม กำกับ และการประเมินผลตลอดจนผู้บริหารยังไม่ได้ชี้แนะเป็นเครื่องมือในการบริหารงานโครงการอย่างชัดเจน การปฏิบัติงานยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และการประเมินผลแผนงานโครงการที่แผนงานยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการทบทวน ปรับปรุงหรือเพื่อการวางแผนใหม่อย่างจริงจัง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ แตกต่างกัน
2. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แตกต่างกัน
3. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การศึกษา เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำกับข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 72 จังหวัด จังหวัดละ 4 คน รวม 288 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ในปีงบประมาณ 2536 ผู้บริหารประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 144 คน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ จำนวน 144 คน รวม 288 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสอบถาม แบบปลายเปิด (Open Ended) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยแยกเป็น 3 ด้าน รวม 60 ข้อ

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน จำนวน 20 ข้อ
2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ จำนวน 20
3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบ สอบถาม เขียนปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้อย่างอิสระตามปัญหาที่พบ

2. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524 : 654 - 70) และไพศาล หวังพานิช (2523 : 85 - 112) เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.2 ศึกษาข้อมูลจากระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ ขอบข่าย และอำนาจหน้าที่ ของการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อสร้างแบบสอบถามที่ ครอบคลุมการดำเนินงานบริหารงบประมาณในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.3 นำข้อมูลที่ได้ มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการ จัดทำและจัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงบประมาณจำนวน 6 ท่าน พิจารณาแบบสอบถามเกี่ยวกับความครอบคลุม ความชัดเจน และตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity)

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบของผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารงบประมาณ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล และนำมาแก้ไขปรับปรุงการใช้ภาษา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และสร้างข้อคำถามบางข้อเพิ่มเติม แล้วเสนออาจารย์ที่ควบคุมการวิจัยตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.3 ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.957

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยที่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และได้ดำเนินการดังนี้

1. เนื่องจากผู้วิจัยดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณโดยตรง ซึ่งได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียน เพื่อขอให้ตอบแบบสอบถาม

2. หลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 3 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหาร 79 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 82 ฉบับ รวม 161 ฉบับ คงเหลืออยู่ 127 ฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้มีการติดตามทวงถามทางไปรษณีย์ และทางโทรศัพท์ทางไกล และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาอีกจำนวน ผู้บริหาร 64 ฉบับ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 61 ฉบับ รวมผู้บริหาร 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.31 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.31 รวม 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.31 เพื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของทั้งผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	143	100.00
1.1 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี	49	34.27
1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป	94	65.73
2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	143	100.00
1.1 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี	54	37.76
1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป	89	62.24
รวม	286	100.00

การจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดแล้ว ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 286 ฉบับ
2. ตรวจหาให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปรากฏอยู่มากที่สุดให้ 5 คะแนน

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปรากฏอยู่มาก ให้ 4 คะแนน

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปรากฏอยู่
ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปรากฏอยู่
น้อย ให้ 2 คะแนน

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ปรากฏอยู่
น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็น
รายข้อ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละด้าน เพื่อประเมินระดับปัญหาการบริหาร
งบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยใช้เกณฑ์ประเมินตามหลักเกณฑ์ของเบสต์
(Best. 1977 : 174) ดังนี้

1 - 2.33 หมายความว่า ระดับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับต่ำ

2.34 - 3.67 หมายความว่า ระดับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง

3.68 - 5.00 หมายความว่า ระดับปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด อยู่ในระดับสูง

2. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยใช้ การทดสอบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย t-test

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้สถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร ล้วน สายยศ และกิ่งฉา สายยศ (2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และกิ่งฉา

สายยศ. 2536 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

3. การทดสอบสมมติฐานใช้วิธีเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test ตามสูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ อังคณา สายยศ. 2536 : 85 - 86)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าแจกแจงแบบ t-distribution

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2, s_2^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการลำดับ
หัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะ
ของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะ
ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร

1.1 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จากจังหวัดต่าง ๆ จำนวน 143 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณใน 3 ด้าน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ทั้ง 3 ด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		ระดับ ปัญหา
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านนโยบายการบริหารงาน	2.79	0.56	ปานกลาง
ด้านการจัดทําและจัดสรรงบประมาณ	2.82	0.61	ปานกลาง
ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.76	0.60	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.79	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร รวมทั้ง 3 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

เพื่อให้เห็นรายละเอียดของปัญหา ในแต่ละด้าน จึงวิเคราะห์จำแนกเป็นรายข้อดังผลใน

ตาราง 3 - 5

1.2 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ตามทัศนะของผู้บริหาร จำแนกเป็นรายด้าน

ตาราง 3 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านนโยบายการบริหารงาน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านนโยบายการบริหารงาน</u>		
1. นโยบายที่เร่งรัดให้บริหารงบประมาณเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด		
โดยเคร่งครัด	3.24	1.02
2. ความสอดคล้องระหว่างช่วงงบประมาณกับการปฏิบัติงาน	3.44	1.09
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.72	0.95
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ	2.80	1.05
5. การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา	2.66	0.94
6. การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่างจริงจัง	2.57	0.89
7. ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.69	0.83
8. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายการเงินและพัสดุ	2.63	1.15
9. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ	3.45	1.10
10. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	2.57	0.82

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร N = (143)	
	$\bar{X}$	S.D.
11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.66	0.93
12. การให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.46	0.83
13. การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงินให้ทันในปีงบประมาณ	3.25	1.06
14. การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัด เกี่ยวกับนโยบายเร่งด่วน บางเรื่อง	2.81	0.90
15. การจัดทำนโยบายของงาน/โครงการ ต้องผ่านองค์กรหลายคณะ	2.87	0.99
16. การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร	2.74	0.98
17. การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/ โครงการ	2.79	0.93
18. การก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของ นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล	2.17	0.90
19. รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.16	0.83
20. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.81	1.05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านนโยบายการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในเรื่องการก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล และรูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 4 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการจัดทำและจัดสร
งงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร N = (143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ</u>		
21. การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัด จัดทำงบประมาณประจำปี	3.08	0.99
22. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี	2.85	1.05
23. การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลปัญหาความต้องการของ หน่วยงานในสังกัด	2.90	1.01
24. กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด	2.56	0.81
25. การแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีไปงาน/โครงการ	2.83	0.97
26. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่จังหวัด	2.72	0.98
27. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณประจำปี	2.61	0.91
28. การเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณต่อ กปจ.	2.18	0.87
29. การจัดทักฎีรายละเอียดประกอบเงินประจำงวดค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	2.32	0.92
30. การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของจังหวัด	2.10	0.74
31. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	2.56	0.93
32. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.93	1.03
33. การกำหนดราคาค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกัน ทุกจังหวัด	3.70	1.09
34. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้จังหวัดปลายปี	3.25	1.05
35. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่	2.50	0.91

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
36. การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ไว้ล่วงหน้า	2.90	0.99
37. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำงบประมาณ	2.83	0.95
38. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณ	2.76	0.96
39. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ	3.82	1.08
40. การวิเคราะห์งาน/โครงการและกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	2.92	0.83

จากตาราง 4 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ในเรื่องการกำหนดราคากลางค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างเหมือนกันทุกจังหวัด และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำ คำขอตั้งงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง สำหรับข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องการเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณ ต่อ กปจ. การจัดทำบัญชีรายละเอียดย่อยประกอบเงินประจำงวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างและการจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของจังหวัด มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 5 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ</u>		
41. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน	3.26	1.11
42. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค	3.01	1.06
43. การอนุมัติเงินประจํางวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	3.24	0.97
44. การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด	2.80	0.91
45. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน	2.89	0.87
46. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน	2.83	0.91
47. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์	2.69	0.99
48. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.72	1.04
49. การขอใช้เงินเหลือจ่าย	2.61	0.97
50. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.92	0.83
51. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุทุกรายการ	2.45	0.85
52. การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้างให้ผู้บริหารระดับจังหวัดอำเภอ	2.46	1.07
53. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ในการปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535	2.61	0.97
54. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด	2.62	0.93
55. การกระจายอำนาจตามวงเงินจัดซื้อ - จัดจ้าง	2.66	1.12

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
56. การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของ หน่วยงานในสังกัด	2.45	0.96
57. บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของ โรงเรียน	3.33	1.06
58. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	2.55	0.92
59. การรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง. 311	2.43	0.88
60. การตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด	2.61	0.86

จากตาราง 5 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารด้านการ
ใช้จ่ายเงินงบประมาณทุก ๆ ข้อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน

เมื่อจำแนกผู้บริหารตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพื่อเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		ผู้บริหาร 5 ปี ขึ้นไป (N = 94)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านนโยบายการบริหารงาน	2.85	0.54	2.74	0.54	1.18
2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	2.88	0.61	2.78	0.60	0.91
3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.92	0.60	2.67	0.59	2.35*
รวมเฉลี่ย	2.88	0.53	2.73	0.53	1.62

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหาร

งาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ และด้านการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการจัดทำ และจัดสรรงบประมาณ มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้เห็นรายละเอียดของปัญหาในแต่ละด้าน จึงเสนอการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตาราง 7 - 9

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์
ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่
5 ปีขึ้นไป ด้านนโยบายการบริหารงาน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านนโยบายการบริหารงาน</u>					
1. นโยบายที่เร่งรัดให้บริหารงบประมาณเงินไปตามปฏิทินที่กำหนดโดยเคร่งครัด	3.37	1.17	3.18	0.93	1.04
2. ความสอดคล้องระหว่างช่วงงบประมาณกับการปฏิบัติงานการศึกษา	3.51	1.21	3.40	1.03	0.55
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.75	0.97	2.70	0.95	0.31
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ	2.76	1.22	2.82	0.96	0.32
5. การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา	2.61	1.06	2.68	0.88	0.41
6. การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการตามนโยบายอย่างจริงจัง	2.73	1.08	2.48	0.76	1.48
7. ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.84	0.92	2.62	0.78	1.50

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายการเงินและพัสดุ	2.71	1.16	2.59	1.15	0.64
9. อัตรากำลังของบุคลากร ในฝ่ายแผนงาน และงบประมาณ	3.73	0.93	3.31	1.16	2.22*
10. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน	2.67	0.90	2.51	0.77	1.13
11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.82	0.99	2.59	0.90	1.41
12. การให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการ กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของ แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.43	0.91	2.48	0.79	0.34
13. การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงินให้ทันไถ่ถึงงบประมาณ	3.29	1.14	3.23	1.02	0.28
14. การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัด เกี่ยวกับ นโยบายเร่งด่วน บางเรื่อง	3.02	1.03	2.70	0.80	1.89
15. การจัดทำนโยบายของงาน/โครงการ ต้องผ่าน องค์กรหลายคณะ	3.00	1.00	2.81	0.99	1.10
16. การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร	2.90	1.03	2.66	0.95	1.39
17. การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/โครงการ	3.04	0.91	2.66	0.92	2.35*

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18. การก้าวก่ายการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของนักการเมือง หรือผู้มีอิทธิพล	2.02	0.80	2.24	0.95	1.41
19. รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.00	0.79	2.24	0.84	1.69
20. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.78	1.16	2.83	0.99	0.29

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรง
ตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบาย
การบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง อัตรากำลังของ
บุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และการรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ที่รับผิดชอบงาน โครงการสำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	(N = 49)		(N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ</u>					
21. การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัด จัดทำงบประมาณประจำปี	3.20	1.12	3.01	0.91	1.11
22. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี	2.86	1.06	2.84	1.05	0.09
23. การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลปัญหาความต้องการของหน่วยงานในสังกัด	2.86	1.12	2.91	0.96	0.32
24. กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด	2.59	0.81	2.54	0.81	0.34
25. การแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณประจำปี บางงาน/โครงการ	2.98	1.11	2.74	0.88	1.38
26. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัด	2.84	1.11	2.66	0.91	1.02
27. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณประจำปี	2.67	1.05	2.57	0.84	0.61
28. การเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณต่อ กปจ.	2.22	0.85	2.16	0.88	0.42
29. การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงินประจำงวด ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.37	1.06	2.30	0.85	0.43

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
30. การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของจังหวัด	2.06	0.80	2.12	0.70	0.41
31. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	2.39	0.95	2.65	0.91	1.60
32. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.94	1.16	2.93	0.95	0.07
33. การกำหนดราคาค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกันทุกจังหวัด	3.80	1.06	3.65	1.11	0.76
34. การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้จังหวัดปลายปี	3.47	1.10	3.14	1.00	1.81
35. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำค่างบตั้ง งบประมาณของเจ้าหน้าที่	2.55	0.94	2.48	0.90	0.45
36. การจัดทำค่างบตั้งงบประมาณประจำปีไว้ล่วงหน้า	2.84	0.92	2.93	1.03	0.51
37. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำ งบประมาณ	3.00	0.98	2.73	0.93	1.59
38. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรร งบประมาณ	2.96	0.94	2.66	0.97	1.78
39. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำ ค่างบตั้งงบประมาณ	3.88	1.01	3.79	1.12	0.47
40. การวิเคราะห์งาน/โครงการและกิจกรรมที่จะนำ ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร,	3.10	0.82	2.82	0.82	1.96*

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำ และจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การวิเคราะห์ งาน/โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับ ข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์
 ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่
 5 ปีขึ้นไป ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
41. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน	3.65	1.15	3.05	10.4	3.16**
42. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค	3.20	1.10	2.90	1.03	1.62
43. การอนุมัติเงินประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	3.20	0.98	3.27	0.98	0.36
44. การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของหน่วยงาน ในสังกัด	3.02	0.95	2.69	0.87	2.08*
45. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุก แผนงาน	3.12	0.86	2.77	0.86	2.35*
46. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน	3.16	0.97	2.65	0.84	3.30**
47. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์	3.02	1.07	2.51	0.90	3.01**
48. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	3.06	1.16	2.54	0.94	2.89**
49. การขอใช้เงินเหลือจ่าย	2.96	1.00	2.43	0.91	3.22**
50. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้ จ่ายเงินงบประมาณ	3.10	0.82	2.82	0.82	1.96*

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	(N = 49)		(N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
51. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุทุกรายการ	2.61	0.95	2.36	0.79	1.68
52. การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้างให้ผู้บริหารระดับจังหวัดอำเภอ	2.35	1.05	2.52	1.08	0.93
53. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุพ.ศ. 2535	2.76	1.03	2.53	0.94	1.31
54. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด	2.65	1.05	2.60	0.87	0.35
55. การกระจายอำนาจตามวงเงินจัดซื้อ - จัดจ้าง	2.43	1.08	2.78	1.13	1.78
56. การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานในสังกัด	2.61	1.04	2.37	0.92	1.42
57. บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของโรงเรียน	3.55	1.10	3.21	1.03	1.83
58. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	2.69	0.80	2.48	0.97	1.34
59. การรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบง. 311	2.51	0.82	2.38	0.92	0.82

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 49)		5 ปีขึ้นไป (N = 94)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
60. การตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุ แก่หน่วยงานในสังกัด	2.65	0.88	2.59	0.85	0.45

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่อง การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และการขอใช้เงินเหลือจ่าย และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

2.1 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในแต่ละจังหวัด ซึ่งศึกษาจากหัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ จำนวนทั้งสิ้น 143 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณในแต่ละด้านดังนี้

ตาราง 10 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N =143)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านนโยบายการบริหารงาน	2.91	0.59	ปานกลาง
2.	ด้านการจัดทําและจัดสรรงบประมาณ	2.92	0.62	ปานกลาง
3.	ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.96	0.65	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		2.93	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานงบประมาณในแต่ละจังหวัดในแต่ละด้าน จึงได้วิเคราะห์จำแนกเป็นรายข้อดังผลในตาราง 11 - 13

2.2 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ จำแนกเป็นรายด้าน

ตาราง 11 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนโยบาย
การบริหารงาน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านนโยบายการบริหารงาน</u>		
1. นโยบายที่เร่งรัดให้บริหารงบประมาณเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด โดยเคร่งครัด	3.21	1.07
2. ความสอดคล้องระหว่างข้างปีงบประมาณกับการกิจการศึกษา	3.26	1.11
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ประจำปี	3.00	0.91
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ	3.13	1.06
5. การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา	2.90	1.01
6. การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่าง จริงจัง	2.82	1.05
7. ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.81	0.98
8. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายการเงินและพัสดุ	2.77	1.20
9. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ	3.52	1.15

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
10. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	2.70	1.00
11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.69	0.85
12. การให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.64	0.92
13. การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงินให้ทันในงบประมาณ	3.20	1.21
14. การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัด เกี่ยวกับนโยบายเร่งด่วนบางเรื่อง	2.95	1.06
15. การจัดทำนโยบายของงาน/โครงการ ต้องผ่านองค์กรหลายคณะ	3.00	1.06
16. การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร	2.81	1.03
17. การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/โครงการ	2.86	1.04
18. การก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล	2.18	1.14
19. รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.41	0.97
20. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.78	3.94

จากตาราง 11 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านนโยบายการบริหารงาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในเรื่องการก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 12 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ</u>		
21. การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัด จัดทำงบประมาณประจำปี	3.15	1.01
22. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี	2.92	0.99
23. การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลปัญหาความต้องการของหน่วยงานในสังกัด	2.97	0.97
24. กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด	2.74	0.93
25. การแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณประจำปีบางงาน/โครงการ	3.03	1.13
26. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัด	2.89	1.02
27. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณประจำปี	2.75	0.96
28. การเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณต่อ กปจ.	2.36	0.99
29. การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงินประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.41	1.00

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
30. การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของจังหวัด	2.08	0.95
31. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	2.62	1.13
32. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.82	1.16
33. การกำหนดราคาค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกัน ทุกจังหวัด	3.60	1.15
34. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้จังหวัดปลายปี	3.15	1.13
35. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่	2.74	0.83
36. การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ไว้ล่วงหน้า	3.08	1.14
37. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำงบประมาณ	3.01	0.99
38. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณ	3.01	0.94
39. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ	3.81	0.94
40. การวิเคราะห์งาน/โครงการและกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	3.00	0.86

จากตาราง 12 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอ
ตั้งงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง สำหรับข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น
ในเรื่อง การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างของจังหวัด มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 13 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ด้านการใช้จ่ายเงิน
งบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ</u>		
41. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน	3.45	1.11
42. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค	3.28	1.15
43. การอนุมัติเงินประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	3.34	1.02
44. การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด	3.15	1.02
45. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน	3.10	0.95
46. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน	3.16	1.00
47. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์	2.62	1.00
48. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.72	1.06
49. การขอใช้เงินเหลือจ่าย	2.54	1.11
50. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.00	0.86
51. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุทุกรายการ	2.82	1.05
52. การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้างให้ผู้บริหารระดับจังหวัดอำเภอ	2.66	1.10
53. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535	2.88	0.93

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)	
	$\bar{X}$	S.D.
54. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด	2.80	0.97
55. การกระจายอำนาจตามวงเงินจัดซื้อ - จัดจ้าง	2.61	1.13
56. การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน ในสังกัด	2.69	1.02
57. บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของ โรงเรียน	3.46	0.98
58. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	2.94	1.03
59. การรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง. 311	2.74	0.94
60. การตรวจสอบและนํางานการเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด	2.83	0.86

จากตาราง 13 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณในทุก ๆ ข้อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี
กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ปรากฏผลตาม
ตาราง 14 - 17

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
 งบประมาณที่มีประสบการณ์ต่างกัน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านนโยบายการบริหารงาน	2.97	0.60	2.83	0.57	1.34
2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	2.92	0.60	2.90	0.62	0.18
3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.02	0.71	2.89	0.59	1.22
รวมเฉลี่ย	2.97	0.58	2.87	0.54	1.00

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์
 ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
 ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัด ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ
 และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
 งบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณ
 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านนโยบายการบริหารงาน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านนโยบายการบริหารงาน</u>					
1. นโยบายที่เร่งรัดให้บริหารงบประมาณเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดโดยเคร่งครัด	3.31	1.15	3.15	1.03	0.91
2. ความสอดคล้องระหว่างช่วงปีงบประมาณกับการปฏิบัติงานประจำปี	3.43	1.11	3.16	1.11	1.41
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.87	0.95	3.08	0.88	1.33
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ	3.35	1.03	3.00	1.07	1.94*
5. การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา	3.04	1.06	2.81	0.98	1.31
6. การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่างจริงจัง	3.02	0.98	2.70	1.07	1.80

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	ไม่เกิน 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7. ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.98	1.07	2.71	0.91	1.63
8. อัตราค่าจ้างของบุคลากรในฝ่ายการเงินและพัสดุ	2.54	1.31	2.91	1.11	1.81
9. อัตราค่าจ้างของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ	3.81	1.20	3.35	1.09	2.39
10. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน	2.94	0.96	2.55	1.00	2.32*
11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.74	0.94	2.65	0.80	0.61
12. การให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.67	1.10	2.62	0.79	0.31
13. การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงินให้ทันในงบประมาณ	3.30	1.24	3.15	1.19	0.72
14. การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัดเกี่ยวกับนโยบายเร่งด่วนบางเรื่อง	3.02	1.12	2.91	1.03	0.59

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	(N = 54)		(N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15. การจัดทำนโยบายของงาน/โครงการ ต้องผ่านองค์กรหลายคณะ	3.13	1.08	2.92	1.04	1.15
16. การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร	3.06	1.16	2.66	0.92	2.25*
17. การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/โครงการ	3.07	0.99	2.73	1.05	1.94*
18. การก้าวผ่านการปฏิบัติงานตามนโยบาย และหลักการของนักการเมืองหรือผู้มี อิทธิพล	2.07	1.13	2.25	1.14	0.88
19. รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษา ประจำปี	2.35	1.05	2.44	0.92	0.52
20. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาประจำปี	2.61	1.07	2.89	0.85	1.71

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์

ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบายการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ อัตรา กำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การติดตามกำกับงานของผู้บริหารและการรายงานแผนและ ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน/โครงการ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน งบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	(N = 54)		(N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ</u>					
21. การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัด จัดทำ งบประมาณประจำปี	3.35	0.97	3.03	1.02	1.84
22. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้ง งบประมาณประจำปี	2.83	1.13	2.98	0.90	0.84
23. การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูล ปัญหาความต้องการของหน่วยงาน ในสังกัด	2.94	1.11	2.99	0.89	0.26

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24. กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ ของจังหวัด	2.70	0.94	2.76	0.93	0.37
25. การแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีบางงาน/โครงการ	3.17	1.16	2.94	1.10	1.15
26. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่ละ จังหวัด	3.04	1.10	2.80	0.97	1.36
27. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณ ประจำปี	2.70	1.09	2.78	0.88	0.43
28. การเสนอขอความเห็นชอบในการ จัดสรรงบประมาณต่อ กบจ.	2.33	1.05	2.37	0.96	0.22
29. การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงิน ประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.31	1.08	2.47	0.96	0.91
30. การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของ จังหวัด	2.09	1.01	2.08	0.92	0.08
31. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่า ตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	2.54	1.13	2.66	1.14	0.64
32. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	2.76	1.18	2.85	1.14	0.47

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
33. การกำหนดราคาค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกันทุกจังหวัด	3.72	1.19	3.52	1.13	1.03
34. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้จังหวัด ปลายปี	3.20	1.14	3.11	1.12	0.47
35. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำ ขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่	2.61	0.79	2.82	0.85	1.47
36. การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ไว้อย่างทั่ว	2.93	1.13	3.18	1.13	1.30
37. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการ จัดทำงบประมาณ	2.96	1.03	3.04	0.96	0.48
38. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการ จัดสรรงบประมาณ	2.93	1.03	3.06	0.88	0.80
39. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณ	4.02	0.86	3.69	0.97	2.07*
40. การวิเคราะห์งาน/โครงการและ กิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	3.22	0.79	2.87	0.88	2.44*

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคาบอตั้งงบประมาณ และการวิเคราะห์งาน/โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์ ⁶				t
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	(N = 54)		(N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ</u>					
41. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน	3.39	1.14	3.48	1.10	0.49
42. การเบิกจ่ายงบประมาณค่า					
สาธารณูปโภค	3.30	1.18	3.27	1.14	0.13
43. การอนุมัติเงินประจํางวดค่าที่ดินและสิ่ง					
ก่อสร้าง	3.31	1.03	3.35	1.02	0.19

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
44. การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของ หน่วยงานในสังกัด	3.28	1.12	3.08	0.96	1.13
45. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ ทุกแผนงาน	3.22	1.04	3.02	0.89	1.22
46. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน	3.30	1.13	3.08	0.91	1.27
47. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์	2.87	0.99	2.47	0.98	2.35*
48. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	2.89	1.16	2.62	0.98	1.49
49. การขอใช้เงินเหลือจ่าย	2.61	1.24	2.49	1.02	0.61
50. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.22	0.79	2.87	0.88	2.44*
51. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณ หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุทุก รายการ	2.94	1.11	2.74	1.01	1.13
52. การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้าง ให้ผู้บริหารระดับจังหวัดอำเภอ	2.63	1.17	2.69	1.06	0.29

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
53. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535	2.87	0.95	2.89	0.92	0.11
54. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด	2.83	1.01	2.78	0.95	0.35
55. การกระจายอำนาจตามวงเงินจัดซื้อ-จัดจ้าง	2.63	1.05	2.60	1.18	0.18
56. การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานในสังกัด	2.78	1.14	2.63	0.95	0.84
57. บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของโรงเรียน	3.37	1.12	3.52	0.88	0.87
58. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.13	1.10	2.83	0.98	1.68

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ประสบการณ์				t
	น้อยกว่า 5 ปี (N = 54)		5 ปีขึ้นไป (N = 89)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
59. การรายงานผลการบริหารงบประมาณ ตามแบบ ง. 311	2.93	0.97	2.63	0.91	1.85
60. การตรวจสอบแผนงานการเงินและ พัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด	2.96	0.87	2.75	0.84	1.43

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์
ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด แตกต่างกันอย่าง ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร
และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ จำแนกรายด้าน

การวิเคราะห์ผล ในตอนนี้นำมาเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร ในฐานะผู้กำหนดนโยบาย
การศึกษาระดับจังหวัดกับทัศนะของเจ้าหน้าที่งานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งศึกษา
ว่าบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม มีปัญหาในการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันหรือไม่ในด้านใด จึงใช้วิธี
การทดสอบนัยสำคัญของผลต่างด้วย t - test ดังปรากฏผลในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงาน ทั้ง 3 ด้าน

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านนโยบายการบริหารงาน	2.79	0.56	2.91	0.59	1.79
2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ	2.82	0.61	2.92	0.62	1.39
3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.76	0.60	2.96	0.65	2.64**
รวม	2.79	0.54	2.93	0.56	2.15*

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.72	0.95	3.00	0.91	2.54*
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ	2.80	1.05	3.13	1.06	2.68**
5. การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา	2.66	0.94	2.90	1.01	2.06*
6. การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่างจริงจัง	2.57	0.89	2.82	1.05	2.20*
7. ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.69	0.83	2.81	0.98	1.11
8. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายการเงินและพัสดุ	2.63	1.15	2.77	1.20	1.01
9. อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ	3.45	1.11	3.52	1.15	0.52
10. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	2.57	0.82	2.70	1.00	1.23
11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.66	0.93	2.69	0.85	0.20

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. การให้ความร่วมมือกับผู้บริหารเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.46	0.83	2.64	0.92	1.69
13. การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงินให้ทันในปีงบประมาณ	3.25	1.06	3.20	1.21	0.36
14. การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัดเกี่ยวกับนโยบายเร่งด่วนบางเรื่อง	2.81	0.90	2.95	1.06	1.20
15. การจัดทํานโยบายของงาน/โครงการต้องผ่านองค์กรหลายคณะ	2.87	0.99	3.00	1.06	1.04
16. การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร	2.74	0.98	2.81	1.03	0.59
17. การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/โครงการ	2.79	0.93	2.86	1.04	0.60
18. การก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการของนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล	2.17	0.90	2.18	1.14	0.12
19. รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี	2.16	0.83	2.41	0.97	2.30*

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
20. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาประจำปี	2.81	1.05	2.78	0.94	0.24

จากตาราง 19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
งบประมาณ ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ด้านนโยบายการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในเรื่องการ
เปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหา
การบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบายการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องความรู้ความเข้าใจของบุคลากร
ที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา
การศึกษา การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่างจริงจัง และรูปแบบ
เอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
 ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน		t
	(N = 143)		(N = 143)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ</u>					
21. การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัด จัดทำ งบประมาณประจำปี	3.08	0.99	3.15	1.01	0.65
22. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้ง งบประมาณประจำปี	2.85	1.05	2.92	0.99	0.64
23. การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูล ปัญหาความต้องการของหน่วยงาน ในสังกัด	2.90	1.01	2.97	0.97	0.66
24. กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ ของจังหวัด	2.56	0.81	2.74	0.93	1.76
25. การแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีบางงาน/โครงการ	2.83	0.97	3.03	1.13	1.63
26. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่ จังหวัด	2.72	0.98	2.89	1.02	1.42
27. ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณ ประจำปี	2.68	0.91	2.75	0.96	1.26
28. การเสนอขอความเห็นชอบในการ จัดสรรงบประมาณต่อ กปจ.	2.18	0.87	2.36	0.99	1.56

ตาราง 20 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
29. การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงิน ประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2.32	0.92	2.41	1.00	0.80
30. การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของ จังหวัด	2.10	0.74	2.08	0.95	0.14
31. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่า ตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	2.56	0.93	2.62	1.13	0.46
32. เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	2.93	1.03	2.82	1.16	0.87
33. การกำหนดราคาค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกันทุกจังหวัด	3.70	1.09	3.59	1.15	0.79
34. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้จังหวัด ปลายปี	3.25	1.05	3.15	1.13	0.82
35. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำค่า ขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่	2.50	0.91	2.74	0.83	2.31*
36. การจัดทำค่าขอตั้งงบประมาณประจำปี ไว้ล่วงหน้า	2.90	0.99	3.08	1.14	1.50
37. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการ จัดทำงบประมาณ	2.83	0.95	3.01	0.99	1.65
38. การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการ จัดสรรงบประมาณ	2.76	0.96	3.01	0.94	2.18*

ตาราง 20 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
39. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ	3.82	1.08	3.81	0.94	0.06
40. การวิเคราะห์งาน/โครงการและกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	2.92	0.83	3.00	0.86	0.84

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน งบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่ และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ และเงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงาน ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน		t
	(N = 143)		(N = 143)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
41. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน	3.26	1.11	3.45	1.11	1.44
42. การเบิกจ่ายงบประมาณค่า					
สาธารณูปโภค	3.01	1.06	3.28	1.15	2.09*
43. การอนุมัติเงินประจางวดค่าที่ดินและสิ่ง					
ก่อสร้าง	3.24	0.97	3.34	1.02	0.77
44. การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของ					
หน่วยงานในสังกัด	2.80	0.91	3.15	1.02	3.06**
45. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์					
ทุกแผนงาน	2.89	0.87	3.10	0.95	1.94*
46. การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดิน					
และสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน	2.83	0.91	3.16	1.00	2.97**
47. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์	2.69	0.99	2.62	1.00	0.54
48. การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและ					
สิ่งก่อสร้าง	2.72	1.04	2.72	1.06	0.00
49. การขอใช้เงินเหลือจ่าย	2.61	0.97	2.54	1.11	0.57
50. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ					
ติดตามการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.92	0.83	3.00	0.86	0.84

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
51. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณ หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุทุก รายการ	2.45	0.85	2.82	1.05	3.28**
52. การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้าง ให้ผู้บริหารระดับจังหวัดอำเภอ	2.46	1.07	2.66	1.10	1.58
53. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการ ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535	2.61	0.97	2.88	0.93	2.42*
54. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการ ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับ จังหวัด	2.62	0.93	2.80	0.97	1.62
55. การกระจายอำนาจตามวงเงินจัดซื้อ- จัดจ้าง	2.66	1.12	2.61	1.13	0.37
56. การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิก จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน ในสังกัด	2.45	0.96	2.69	1.02	1.96*
57. บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ ของโรงเรียน	3.33	1.06	3.46	0.98	1.10

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ผู้บริหาร (N = 143)		เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (N = 143)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
58. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	2.55	0.92	2.94	1.03	3.39**
59. การรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง. 311	2.43	0.88	2.74	0.94	2.92**
60. การตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด	2.61	0.86	2.83	0.86	2.21*

จากตาราง 21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุทุกรายการ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และการรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง. 311 และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค การจัดซื้อจัดจ้าง รายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ในการปฏิบัติตามระเบียบ สำนักราชการรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่าย เงินงบประมาณของหน่วยงานในสังกัด และการตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่นับสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหาร งบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 143 คน ได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 จำนวนเป็นรายด้านได้ตามความถี่ปรากฏดังตาราง 22 - 24

ตาราง 22 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านนโยบายการบริหารงาน ซึ่งมี ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 ไม่ปฏิบัติตามนโยบาย แผนปฏิบัติการมักจะ เปลี่ยนแปลง ไปตาม ความคิดเห็นของ ผู้มีอำนาจ	9	27.27	1. ควรยึดนโยบายเป็นหลัก ไม่ควรยึดตัวบุคคล - ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ตลอดจน เจ้าหน้าที่ทุกระดับ - ไม่ควรเปลี่ยนแปลงนโยบายเร็วเกินไป ควรปฏิบัติ ไปสักระยะหนึ่งจึง เปลี่ยนแปลง - กระจายอำนาจการบริหารไปยังสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดให้มากขึ้น

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
2 การปฏิบัติงานไม่คล่องตัว เนื่องจาก การขาดบุคลากร	7 21.21	2. ให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ -ประชุมชี้แจงบ่อย ๆ -ให้จังหวัดสามารถเปลี่ยนแปลงรายการได้เองตามความต้องการ -สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรอัตราคลังให้เต็มตามกรอบของฝ่ายต่าง ๆ -ควรเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ธุรการให้โรงเรียน -มอบอำนาจการบริหารงบประมาณให้หน่วยงานระดับปฏิบัติมากขึ้น
3 แจ้งนโยบายการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัดให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในสังกัดทราบ ไม่ชัดเจน	6 18.18	3. ควรชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานให้เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจอย่างชัดเจน และจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอในกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย -ควรประชุมชี้แจงบ่อย ๆ -สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรเตรียมส่งเกณฑ์เงื่อนไขคุณลักษณะครูที่ราคากลาง แบบแปลนให้จังหวัดสั่งการให้จังหวัดดำเนินการ -นโยบายเร่งด่วนควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้ด้วย ไม่ควรให้เจียดจ่ายงบประมาณจากรายการอื่น

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
4 ไม่ได้วิเคราะห์ปัญหา ของหน่วยงานเอง อย่างจริงจัง จึงทำให้ ไม่ทราบปัญหาสำคัญ เร่งด่วน ที่สุดของ หน่วยงาน	5 15.15	4. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหาร งานของหน่วยงานอย่างจริงจัง และแก้ปัญหา ให้ตรงตามสภาพปัญหา โดยจัดสรรงบประมาณ ให้เรื่องนั้น ๆ เป็นพิเศษ
5 การกำหนดราคากลาง ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่ง ก่อสร้างเท่ากันทั้ง ประเทศ	3 9.09	5. ควรกำหนดให้เหมาะสมกับราคาระหว่างตลาด ตามสภาพพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค -คุณลักษณะครุภัณฑ์ควรกำหนดให้กว้างขึ้น ไม่ควรเฉพาะเจาะจงเกินไป
6 การมอบอำนาจการ จัดซื้อจัดจ้างตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ พัสดุ พ.ศ. 2535 ยังไม่เอื้อต่อการ บริหารงบประมาณ	3 9.09	6. ควรมอบอำนาจตามวงเงินของเลขาธิการคณะ กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดแทนที่จะ มอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด - ควรมอบอำนาจจัดซื้อ - จัดจ้างให้ระดับ ปฏิบัติมากขึ้น

ตาราง 23 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ
ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
เรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 ข้อมูล ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ เป็นปัจจุบัน การ จัดสรรจึงไม่ ถูกต้องตาม ความเป็นจริง	5	21.74	1. การขอให้เสนอข้อมูลที่ถูกต้อง หากตรวจสอบพบ เป็นเท็จ ก็ให้ลงโทษโดยเฉียบขาด -ควรมีการปรับข้อมูลให้ถูกต้องตรงกัน -ข้อมูลควรมีครบทุกด้าน ถูกต้องและเป็น ปัจจุบัน
2 งบประมาณที่ได้รับ จัดสรร ไม่เพียงพอที่จะ นำไปแก้ปัญหาและ พัฒนางานใหม่ได้	5	21.74	2. ควรจัดสรรให้เพียงพอตามสภาพปัญหา โดย ตั้งคณะทำงานช่วยวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูล -ควรจัดสรรงบประมาณให้ถึงระดับโรงเรียน ตามสภาพปัญหา ไม่ควรกั้นงบประมาณไว้ที่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/สำนัก การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ไว้ ดำเนินการเอง
3 การจัดสรรงบประมาณ ของสำนักงานคณะ กรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ โดยใช้ เกณฑ์ขนาดจังหวัด ใหญ่ กลาง เล็ก ทำให้ไม่เป็นธรรม	4	17.39	3. ควรใช้ค่าเฉลี่ยตามภารกิจเบื้องต้นเท่า ๆ กันก่อนส่วนที่เหลือจัดสรรเฉลี่ยตามสัดส่วน จำนวนอำเภอโรงเรียนและนักเรียนต่อไป -ควรพิจารณาถึงจังหวัด อำเภอ และ โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่กันดาร -ควรพิจารณาเป็นพิเศษ เฉพาะพื้นที่

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
4. สำนักงานคณะกรรมการ- การ การประถมศึกษา แห่งชาติ แจ้งจัดสรร ล่าช้าทำให้อำนาจเงิน ประจํางวดล่าช้า	3 13.04	4. ควรจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานโดยเร็ว เพื่อดำเนินงานได้ทันตามปฏิทินกำหนด ทันใน ปีงบประมาณ -ควรออกงวดให้เร็ว ถ้าเป็นไปได้ออก งวดให้ทันภายใน 2 - 3 เดือนแรกของปี งบประมาณ
5. โอนเงินค่าเช่าบ้าน ค่าสาธารณูปโภคไม่ เพียงพอ	3 13.04	5. ควรมีมาตรการกำกับการ ใช้สาธารณูปโภคให้ หน่วยงานปฏิบัติโดยเคร่งครัด -โอนเงินค่าเช่าบ้านให้เพียงพอ เพื่อเป็น ขวัญกำลังใจ
6. การจัดสรรงบประมาณ ให้จังหวัด ไม่ตรงตาม สภาพปัญหาตามความ ต้องการ และ ไม่เป็น ไปตามกรอบที่กำหนด ให้	2 8.69	6. ควรจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดตามสภาพ ปัญหาที่วิเคราะห์แล้วางรายการ ไม่จําเป็น ไม่ควรจัดสรร ให้ -ควรจัดสรร ให้ตามกรอบ -ควรกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน และจัดให้ตาม เกณฑ์
7. งบประมาณค่าครุภัณฑ์ ไม่แยกรายการเป็น รายโรง	1 4.35	7. การจัดสรรเงินงบประมาณและอนุมัติเงิน ประจํางวดค่าครุภัณฑ์ให้แยกเป็นราย โรงเรียน

ตาราง 24 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.78 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
เรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 อนุมัติเงินประจำงวด ล่าช้า ไม่สามารถ ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง เบิกจ่ายเงิน ได้ทันภายในปี งบประมาณ	12	50.00	1. ควรอนุมัติเงินประจำงวดทุกรายการให้เร็ว -ควรมอบอำนาจ กระจายอำนาจให้จังหวัด เปลี่ยนแปลงรายการให้มากขึ้น -ควรมอบอำนาจ กระจายอำนาจให้ โรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอจัดซื้อจัดจ้างตามอำนาจที่ได้รับจาก เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ -ควรติดตามรายงานให้เป็นระบบ และให้ถือ ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
2 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการ จัดทำเอกสารหลักฐาน ในการจัดซื้อ-จัดจ้าง	5	20.83	2. ควรอบรมเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรก่อนการบรรจุ และแต่งตั้งทุกตำแหน่ง -ควรอบรม พัฒนาบุคลากรเป็นประจำทุกปี -ควรมีมาตรการควบคุม ตรวจสอบอย่าง ใกล้ชิด -ประสานงานทั้งในและนอกรูปแบบกับหน่วย งานที่เกี่ยวข้อง -แก้ไขระเบียบกฎหมายด้านการเงินและพัสดุ ให้ทันกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
3 สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดต้องมาแบ่งงวดเงินให้หน่วยงานย่อย ทำให้ยุ่งยากซับซ้อน	2 8.33	3. ควรมอบอำนาจการใช้จ่าย การอนุมัติเงินซื้อจ้างให้ผู้แทนวงการประถมศึกษาจังหวัดมากขึ้น และควรคำนึงถึงจังหวัดห่างไกลด้วย
4 ราคากลางไม่สอดคล้อง กับตลาด ทำให้ซื้อจ้างยาก	1 4.16	4. ควรมอบอำนาจให้ผู้แทนวงการการประถมศึกษาจังหวัดปรับราคาเพิ่มลด 10% - จัดสรรให้ตามที่ซื้อ-จ้างจริง
5 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บางคนใช้จ่ายงบประมาณโดยไม่คำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสมและประหยัด	1 4.16	5. ควรมีมาตรการควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างใกล้ชิด - กรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในพบ ควรเสนอให้เรียกเงินคืนเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป
6 ระเบียบการเบิกจ่ายเงินบางกรณีไม่เหมาะสมกับสภาพ-การ ปัจจุบัน	2 8.33	6. ควรมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับคำสั่ง ให้เอื้อต่อการบริหารงบประมาณในสภาพที่เหตุการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลง
7 ค่าซ่อมแซมอาคาร ข้าราชการและประสภักย์ได้รับน้อย ไม่เพียงพอ กับความจำเป็น	1 4.16	7. ควรเพิ่มงบประมาณในส่วนนี้ให้สูงขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 ของวงเงินที่ได้รับในปัจจุบัน

2. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 143 คน
ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ
32.17 จำนวนเป็นรายด้านได้ตามความถี่ ปรากฏดังตาราง 25 - 27

ตาราง 25 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านนโยบาย
การบริหารงานซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.47 ของผู้ตอบ
แบบสอบถามทั้งหมดเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 การบริหารงบประมาณ ไม่เป็นไปตามแผน ปฏิบัติการ มักจะ บริหารตามใจของ ผู้บริหาร	9	20.00	1. แนะนำ ที่แจ้งเจ้าหน้าที่ให้ใช้แผนเป็น เครื่องมือในการบริหารงาน -ยึดนโยบายตามแผนปฏิบัติการเป็นหลัก -ควรประสานงานกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกันทำ ความเข้าใจให้ตรงกัน
2 การปฏิบัติงานของฝ่าย ต่าง ๆ ขัดข้องกัน ขาดการประสานงาน ระหว่างฝ่าย	7	15.55	2. ควรจะได้มีการวิเคราะห์รายงานให้แต่ละ ฝ่าย ปฏิบัติงานตามภารกิจ -สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควร มอบหมายภารกิจที่นอกเหนือจากกรอบงาน ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน -ระดมสมอง กอง ฝ่ายต่าง ๆ ที่สั่งงานไปยัง จังหวัด ควรประสานงานกันด้วยเพื่อป้องกัน การซ้ำซ้อนของงาน
3 การดำเนินงานด้าน การบริหารงาน ไม่เป็นไปตามปฏิทินที่ กำหนด	7	15.55	3. ผู้บริหารจะต้องติดตาม กำกับ ดูแลการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ อย่างใกล้ชิด

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
4 นโยบาย มิได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มักมีนโยบายใหม่ ๆ เกิดขึ้นระหว่างปีตามอำนาจของผู้บริหารระดับสูง	6 13.33	4. -การรายงานต้องถือปฏิบัติตามกำหนดเวลาของงาน/โครงการ เพื่อหาทางแก้ไข ให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด -สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรประสานงานระดับกองส่งเอกสารแบบพิมพ์รูปแบบรายการให้จังหวัดโดยเร็ว 4. การกำหนดนโยบายใหม่ ควรกำหนดให้ชัดเจนก่อนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และก่อนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี -ควรมีการแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบาย เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ
5 ผู้บริหารระดับจังหวัด อาศัยให้ความสนใจต่อการบริหารงานค่อนข้างน้อย	4 8.89	5. ควรให้ความสนใจมากกว่านี้ และให้เห็นเด่นชัด โดยร่วม แนะนำติดตาม กำกับดำเนินงานตามนโยบายนั้น ๆ -สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรเน้นนโยบายการปฏิบัติงานแก่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
6 ความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่มีน้อย	3 6.68	6. ส่วนราชการจัดอบรม พัฒนาเจ้าหน้าที่ และทำคู่มือตัวอย่าง แนวปฏิบัติให้เป็นแนวเดียวกัน -จัดหาบุคลากรให้เพียงพอ เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน จะได้เข้าใจและแม่นยำในแนวปฏิบัติระเบียบต่าง ๆ ได้ดี

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
7 การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดทำกรอบแผนงาน/โครงการกรอบวงเงินงบประมาณให้จังหวัดไม่สามารถแก้ปัญหาการบริหารงานของจังหวัดได้	3	6.67	7. ควรให้จังหวัดจัดทำนโยบาย แผนงาน/โครงการ เพื่อแก้ปัญหาการบริหารงานของจังหวัดเอง จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม -สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน เน้นอนันในแต่ละปีเน้นให้ชัดเป็นเรื่อง ๆ ไป จังหวัดจะได้ไม่สับสนและยุ่งยากในการปรับแผน
8 ยัง ไม่กระจายอำนาจให้หน่วยงานระดับปฏิบัติอย่างแท้จริง	3	6.67	8. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรกระจายอำนาจให้ถึง โรงเรียน -ควรมีนโยบายกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณให้มากขึ้น
9 ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ	1	6.67	9. จัดประชุมสัมมนา เจ้าหน้าที่ทุกคน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สั่งการให้ไปร่วมประชุม สัมมนา ตามนโยบายเร่งด่วน แล้ว ให้เบิกงบประมาณจากต้นสังกัด	1	2.27	10. ควรมีงบกลางของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อดำเนินการ โดยเร่งด่วนไม่ควรให้เบิกจ่ายต้นสังกัด

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
11. การนำนโยบายเสนอ ขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ การประถมศึกษา จังหวัด	1 2.27	11. ควรอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดเพื่อปรับความรู้ เรื่องการจัดทำแผน

ตาราง 26 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านการจัดทำ
และจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 32.87 ของ
ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ แจ้งจัดสรร ให้จังหวัดล่าช้า	11	23.40	1. ควรแจ้งจัดสรรให้เร็วขึ้น ภายในเดือน กันยายน - ตุลาคม ของทุกปี -ควรเตรียมจัดสรรไว้ล่วงหน้ารวมทั้งการ กำหนดคุณลักษณะครุภัณฑ์ แบบรูปรายการ ก่อสร้างให้พร้อมก่อนสิ้นปีงบประมาณ
2 การจัดสรรงบประมาณ ไม่เป็นธรรม	8	17.02	2. ควรจัดสรรงบประมาณให้แต่ละจังหวัดตาม สภาพปัญหาพื้นที่ภูมิประเทศ -ควรนำพื้นที่ทางภูมิศาสตร์มาเป็นเกณฑ์ใน การจัดสรรด้วย -ไม่ควรจัดสรรงบประมาณโดยใช้เกณฑ์ เดียวกันทุกจังหวัด -ควรกำหนดราคากลางรายการครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างตามสภาพท้องถิ่น
3 งบประมาณได้รับจัด สรรไม่เป็นไปตาม เป้าหมายของงาน โครงการที่ตั้งไว้ ทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน	7	14.89	3. ควรจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดในลักษณะเป็น ก้อน เพื่อจังหวัดจะได้ไปบริหารงาน ได้ เหมาะสมกับสภาพปัญหา -ควรของบประมาณเพิ่มจากรัฐบาลหรือลด ภารกิจลงให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
4. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่เพียงพอกับการกิจที่เพิ่มขึ้น	6 12.76	4. ควรจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็น -ประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้จัดสรรงบประมาณให้ด้วย ในกรณีที่ต้อง ไปร่วมประชุมสัมมนา -ควรสำรวจการใช้งบประมาณตามความเป็นจริงของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด -ควรแยกเงินเดือนไปตั้งเป็นงบกลาง -ควรใช้ระยะทาง สภาพพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์จัดสรรด้วย
5. การกำหนดราคากลาง ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างไม่เป็นปัจจุบัน	3 6.38	5. ควรกำหนดราคากลางให้เหมาะสมกับราคาตามท้องตลาด และตามสภาพท้องถิ่น -ควรจัดสรรให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นเงินก้อน แล้วให้กำหนดราคาเองตามเกณฑ์ที่กำหนด -ควรมอบอำนาจการเปลี่ยนแปลงรายการให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
6. เกณฑ์การจัดสรรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด การจัดสรรมักมีปัญหาในระดับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด	3 6.38	6. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรทำความเข้าใจกับคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ปรับเกณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ -หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณต้องแม่นยำในระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสามารถชี้แจงเหตุผลได้
7. ขาดคู่มือในการปฏิบัติงานงบประมาณระดับสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ	2 4.25	7. จัดทำคู่มือแจกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน
8. ถูกแทรกแซงจากผู้มีอำนาจหรือนักการเมือง	2 4.25	8. ในการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารไม่ควรเกรงใจผู้มีอิทธิพลมากเกินไป -ควรยึดหลักการ นโยบาย ความจำเป็นเร่งด่วนเป็นสำคัญ
9. คลังอำเภอและฝ่ายการเงินและพัสดุ เมื่อได้รับอนุมัติเงิน	2 4.25	9. เงินงวดที่แจ้งคลังอำเภอควรแจ้งจังหวัดด้วย -เงินประจำงวดที่แจ้งจังหวัดควรเข้าทางฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

ตาราง 26 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
ประมาณแล้ว ไม่แจ้ง ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ		
10 สำนักงานคณะกรรมการ- การการการประณ ศึกษาแห่งชาติ อนุมัติ เงินประมาณค่า ครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่ง ก่อสร้างซ้ำ และแบบ รูปรายการยังไม่เสร็จ	1 2.13	10. ควรเตรียมการก่อนสิ้นปีงบประมาณ เมื่อแจ้ง จัดสรรก็สามารถส่งแบบรูปรายการประกอบ แบบให้สำนักงานการประณศึกษาจังหวัดจัด ซื้อจัดจ้างไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไข
11 จัดสรรงบประมาณค่า เข้าบ้านค่าสาธารณูป- โภค ไม่เพียงพอ	1 2.13	11. ควรจัดสรรให้เพียงพอโดยดูผลจากการ รายงานขอตั้งงบประมาณของสำนักงานการ ประณศึกษาจังหวัด
12 ข้อมูลระดับโรงเรียน ไม่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน	1 2.13	12. ควรมีมาตรการตรวจสอบข้อมูลอย่างเข้มงวด และมีมาตรการลงโทษผู้รายงานข้อมูลเป็น เท็จ

ตาราง 27 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านการ
ใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ของ
ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
1 ได้รับอนุมัติเงินประจำงวดล่าช้า เป็นเหตุให้ก่อหนี้ผูกพันเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามนโยบาย	19	43.18	1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรหาวิธีการให้สำนักงานงบประมาณอนุมัติเงินประจำงวดให้เร็วที่สุด แล้วแจ้งจังหวัดโดยด่วน เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันในปีงบประมาณ ไม่ต้องกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลือในปี -ควรเร่งรัด กำหนด ให้ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามกำหนดเวลา และเบิกจ่ายโดยเร็ว -เมื่อได้รับแจ้งจัดสรร ให้รีบดำเนินการหาผู้รับจ้างไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไข -ควรหาวิธีโอนเงินประจำงวดให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในลักษณะเงินก้อนเป็นหมวดรายจ่าย ไม่ใช่เป็นรายการ
2 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่เพียงพอเบิกจ่ายแต่ละงวด	7	15.90	2. ควรโอนเงินงวดให้พร้อมกันทั้งหมดทุกหมวดรายจ่ายเพื่อเบิกจ่ายให้ตามความจำเป็นของแต่ละงาน/โครงการ ที่ต้องการใช้จ่าย -ควรจัดสรรให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็น
3 ใช้จ่ายผิดประเภทและผิดเพี้ยน	4	9.09	3. ควรจัดสรรแต่ละหมวดรายจ่ายให้เพียงพอกับความจำเป็น -ควรกำกับ ติดตามการใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ มีกฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
4. ไม่มีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของหน่วยงานย่อย	4 9.09	-ผู้บริหารควรมีมาตรการป้องกัน เพื่อมิให้เงินรั่วไหลและใช้ฟุ่มเฟือย หรือผิดประเภท 4. ควรกำหนดมาตรการการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับหน่วยงานย่อย -ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายของหน่วยงานย่อย -มีมาตรการในการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้ถือปฏิบัติ
5. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง หนังสือสั่งการ แนวปฏิบัติ	3 6.81	5. ควรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เจ้าหน้าที่เป็นประจำสม่ำเสมอทุกปี -ควรรวบรวมเรื่องกฎหมาย ระเบียบการเงิน การคลัง ที่แจ้งผู้บริหารเป็นประจำทุกเดือน พร้อมการประชุมผู้บริหาร -จัดทำเอกสาร คู่มือ แจกให้ทุกหน่วยงาน
6. การใช้จ่ายเงินงบประมาณมีกฎระเบียบมากเกินไป ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ	3 6.81	6. ควรมอบอำนาจให้จังหวัดดำเนินการเปลี่ยนแปลงรายการ ได้ตามระเบียบ -มอบให้จังหวัดอนุมัติ ใช้เงิน เหลือจ่าย ได้เอง จะทำให้สะดวกต่อการบริหารงบประมาณ

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ
7 ได้รับอนุมัติเงิน ประมาณค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง ในช่วง ฤดูฝน	2	4.54	7. ควรอนุมัติเงินประมาณค่าให้เร็ว เพื่อป้องกัน ปัญหาการก่อสร้างในฤดูฝน บางพื้นที่ทำงาน ไม่ได้ต้องขอกันเงินเบิกจ่ายหลัอมปี เพราะ เบิกจ่ายไม่ทันในปีงบประมาณ
8 กำหนดให้ซื้อจากผู้ผลิต เพียงรายเดียว	2	4.54	8. ควรปรับปรุงให้มีการซื้อ - จ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ โดยให้จัดซื้อทั่วไป ไม่ผูกขาด

การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติครั้งนี้ สรุปวิธีการ และผลการศึกษา
ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงานงบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีต่อ
ปัญหาการบริหารงบประมาณ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการจัดทำและ
จัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีงบประมาณ 2535 ทั้งหมด 286 คน จาก 72 จังหวัด
โดยแบ่งออกเป็นผู้บริหาร 143 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ 143 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการ
บริหารงบประมาณ รวม 3 ด้าน คือด้านนโยบายการบริหารงาน ด้านการจัดทำและจัดสรร
งบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ มีความเชื่อมั่น (α -Coefficient)
เท่ากับ .957

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 3 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร

1.1 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร รวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

1.2 เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัญหาเป็นรายข้อแล้วปรากฏผลดังนี้

1.2.1 ด้านนโยบายการบริหารงาน พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านนโยบายการบริหารงานส่วนมากมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องการก้าวข้ามการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการ ของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพลและรูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

1.2.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ในเรื่อง การกำหนดราคากลางค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเหมือนกันทุกจังหวัด และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง สำหรับข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง การเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณ ต่อ กบจ. การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงินประจำงวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างของจังหวัด มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

1.2.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณในทุก ๆ ข้อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1.3.1 ด้านนโยบายการบริหารงาน พบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบายการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณและการรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโครงการ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การวิเคราะห์งาน โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน การเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และการขอใช้เงินเหลือจ่าย และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

2.1 ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับ

2.2 เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัญหาเป็นรายข้อแล้วปรากฏว่า

2.2.1 ด้านนโยบายการบริหารงาน ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านนโยบายการบริหารงาน ส่วนมากที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง การก้าวท่ายการปฏิบัติงาน ตามนโยบายและหลักการของนักการเมืองหรือผู้ที่มีอิทธิพล มีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

2.2.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ

มีปัญหาย่อยในระดับสูง สำหรับข้ออื่น ๆ มีปัญหาย่อยในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างของจังหวัด มีปัญหาย่อยในระดับต่ำ

2.2.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ในทุก ๆ ข้อ มีปัญหาย่อยในระดับปานกลาง

2.3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด รวมทั้งด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

2.3.1 ด้านนโยบายการบริหารงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบายการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการ ตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ อัตรากำลังของบุคลากร ในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การติดตามกำกับงานของผู้บริหาร และการรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน โครงการ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำรายชื่องบประมาณ และการวิเคราะห์งาน โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับด้านอื่น ๆ มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านนโยบายการบริหาร พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบาย

การบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านนโยบายการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน โครงการตามนโยบายอย่างจริงจัง และรูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำขออนุมัติงบประมาณของเจ้าหน้าที่ และการเปลี่ยนแปลงและเงื่อนไขการจัดทำงบประมาณ สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในเรื่อง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุทุกรายการ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และการรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง. 311 และมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง การเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดและการตรวจสอบเนื้องานการเงิน และพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด สำหรับข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

อภิปรายผล

ก. ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณโดยผู้วิจัยอภิปรายเฉพาะในส่วนที่มีปัญหาอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

ทัศนะของผู้บริหาร

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน ผู้บริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณด้านนโยบายการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ที่ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านนโยบายการบริหารงานของผู้บริหาร ที่ปรากฏออกมาเช่นนี้ น่าจะมีผลมาจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และคุณวุฒิ ซึ่งผู้บริหารกลุ่มนี้จะต้องผ่านการอบรมจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ (วัดไร่ขิง) ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ตลอดจนลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แตกต่างกัน จึงมีผลให้ทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณด้านนโยบายการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

2.1 การกำหนดราคากลาง ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเหมือนกันทุกจังหวัด เกณฑ์ และเงื่อนไขการกำหนดราคากลางของครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่างจัดทำค่าขอตั้งงบประมาณประจำปีนั้น ได้มาจากเกณฑ์มาตรฐานราคากลางที่สำนักงานงบประมาณเป็นผู้กำหนดจังหวัดจึงไม่สามารถทำงบประมาณรายการครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นโดยกำหนดราคากลางเอง ได้ ซึ่งเป็นปัญหาโดยส่วนรวมของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะสิ่งของครุภัณฑ์ที่ได้มามีคุณภาพค่อนข้างต่ำ ราคาแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น จึงน่าจะให้แต่ละจังหวัดทำราคากลางเอง ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า "การทำงบประมาณ การกำหนดราคามาตรฐานและการคำนวณราคากลาง รัฐบาลควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณากำหนดราคามาตรฐานครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างให้เหมาะสมเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการตั้งงบประมาณแต่ละปี ทั้งนี้ควรกำชับให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจพิจารณาราคากลางให้เหมาะสมกับราคาตลาดอย่างแท้จริง"

2.2 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ

ในการจัดทำงบประมาณของจังหวัดแต่ละปีนั้น ได้กำหนดแผนงานโครงการไว้ว่า จะนำเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไปพัฒนา เน้นหนักในด้านใด เรื่องอะไร เพื่อแก้ปัญหาอะไร ในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดเมื่อได้รับจัดสรรเงินงบประมาณน้อยกว่าคำขอตั้งงบประมาณ จึงทำให้ผู้บริหารระดับจังหวัด ไม่สามารถจะดำเนินงาน หรือกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งเรื่องนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537 ได้กล่าวไว้ว่ารัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในสัดส่วนที่สูงขึ้น ตามหลักการกระจายงบประมาณที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นเป็นสำคัญ เมื่อจังหวัดได้รับงบประมาณ ไม่เพียงพอกับงาน/โครงการที่จะพัฒนา แก้ปัญหาจึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวอยู่ในระดับสูง

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ผู้บริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่ติดตามกำกับกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติจะต้องศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจ และปฏิบัติให้ถูกต้อง จึงทำให้ผู้บริหารมีทัศนคติต่อการบริหารงบประมาณด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

1. ค่านโยบายการบริหารงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณค่านโยบายการบริหารงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏออกมาเช่นนี้ น่าจะมีผลมาจากการปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานค่านโยบายการบริหารงานโดยตรง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจึงต้องศึกษา หาความรู้ โดยขอคำแนะนำจากผู้บริหาร ประกอบกับประสบการณ์คุณวุฒิ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ ไม่ต่างกันจึงทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติต่อปัญหาด้านนโยบายการบริหารงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณให้แต่ละจังหวัดจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี โดยคิดงาน/โครงการต่าง ๆ ตามความต้องการที่จะพัฒนา แก้ปัญหาการจัดการศึกษาของแต่ละจังหวัดตามสภาพปัญหา ภายในกรอบวงเงินงบประมาณที่กำหนดให้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจะต้องระดมความคิดจากบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อคิดงาน/โครงการ และจัดทำคำขอตั้งงบประมาณไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครั้นเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด กลับได้รับงบประมาณที่จัดสรรให้ไม่เป็นไปตามคำขอตามกรอบวงเงินที่กำหนด เป็นเหตุให้จังหวัดจะต้องนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาปรับแผนงาน งาน/โครงการใหม่ ทำให้เกิดความยุ่งยาก เสียเวลา และงบประมาณเพิ่มขึ้น จึงทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณส่วนใหญ่เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับสูง

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณของ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏออกมา เช่นนี้ น่าจะมีผลมาจากการดำรงตำแหน่งในฐานะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และรับผิดชอบต่อการปฏิบัติการปฏิบัติที่เกิดขึ้นโดยตรง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจึงต้องศึกษาระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ประกอบกับต้องศึกษา ปรัชญาผู้บริหาร เพื่อขอคำแนะนำในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

ข. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ค่านโยบายการบริหารงาน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณในด้านนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า

1.1 อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องมาจากในอดีตฝ่ายแผนงานและงบประมาณ เป็นงานหนึ่งที่อยู่กับหน่วยงานพิเศษของจังหวัด ซึ่งมีบุคลากรจำนวนมาก การปฏิบัติงานจึงดำเนินไปด้วยดี ไม่ค่อยมีปัญหา ครั้นต่อมา งบประมาณ 2534 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แยกงานนโยบายและแผนออกจากหน่วยงานพิเศษ ตั้งเป็นฝ่ายใหม่ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (พ.ศ. 2533 - 2535) เมื่อมาตั้งเป็นฝ่ายใหม่จำนวนบุคลากรตามกรอบอัตรากำลังจึงยังไม่พร้อม กล่าวคือมีแต่อัตรากำลัง แต่ไม่มีเงินและบุคลากรที่จะมาดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากในปีงบประมาณ 2534 - 2535 รัฐบาลได้กำหนดมาตรการชะลอการเพิ่มอัตรากำลังในทุกส่วนราชการ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หนังสือที่ นร 0201/ว 101 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2534 เรื่องมาตรการชะลอการกำหนดตำแหน่งเพิ่มใหม่) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดจึงไม่อาจขอเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรของฝ่ายแผนงานและงบประมาณได้ จึงทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป แก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในฝ่ายนี้ได้ดีกว่า เพราะมีประสบการณ์ในการสับเปลี่ยนอัตรากำลังมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี จึงเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

1.2 การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน/โครงการ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการรายงานแผนและผลการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามการใช้งบประมาณตลอดปีของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน/โครงการ จะเป็นผู้รายงาน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหาร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,

2536 : 571) นับเป็นบทบาทอันสำคัญของผู้บริหารในการดูแลให้มีการปฏิบัติตามรายงาน เพราะสามารถที่จะใช้งบประมาณ เป็น เครื่องมือควบคุมให้การปรับปรุงแผนเป็นไปตามรายงาน การประเมินได้ การที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี เห็นว่าการ รายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน/โครงการเป็นปัญหา เนื่องจาก ผู้บริหารกลุ่มนี้ มีความกระตือรือร้น และเห็นความสำคัญของการรายงานดังกล่าว ในขณะที่ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งรับราชการในตำแหน่งมานาน เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดา พฤติกรรมดังกล่าวจึงสอดคล้องกับ เคลือวลัย ลิมอภิชาติ ที่มีความเห็นว่าผู้บริหารที่ทำงานประจำมานาน ประสิทธิภาพการทำงานย่อมหย่อนยาน ลงได้ (เคลือวลัย ลิมอภิชาติ. 2531 : 6) จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อ ปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

2. ด้านการจัดทําและจัดสรรงบประมาณ

การวิเคราะห์งาน/โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง น้อยกว่า 5 ปี มีความตระหนักในเรื่องนี้สูงมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารกลุ่มนี้ เข้าสู่ตำแหน่ง ได้ไม่นาน จึงมีความสนใจต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่มาก ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ และดำรงตำแหน่งมานาน ความสนใจในด้าน ดังกล่าวจะลดลงตามลำดับ ในเมื่อระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและวัยของผู้บริหารเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา ที่กล่าวว่า ผู้บริหารเมื่อทำงานใน ระยะเวลาหนึ่ง ความรู้ต่าง ๆ อาจจะล้าสมัย (ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. 2529 : 4 - 9) ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหานี้มีระดับที่แตกต่างกัน

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

3.1 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณค่าเช่าบ้าน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เรื่องนี้มีพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการได้กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการเบิกจ่าย

เงินงบประมาณรายการค่าเช่าบ้านไว้ชัดเจน แต่เนื่องจากกรณีผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีความกระตือรือร้นเกรงจะเกิดการผิดพลาดในเรื่องของระเบียบและการเบิกจ่าย จึงให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์สูง จึงทำให้ทัศนคติของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบัณฑิตกล่าวว่ามีระดับที่แตกต่างกัน

3.2 การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีความตระหนักรู้สูงมากในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างเกรงจะไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา จะทำให้งบประมาณต้องตกไป เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงมีความกระตือรือร้นเห็นความสำคัญของการดำเนินการดังกล่าว ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งรับราชการมานาน เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบัณฑิตกล่าวว่ามีระดับที่แตกต่างกัน

3.3 การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี จะมีทัศนคติต่อบัณฑิตกล่าวในระดับสูง ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จะมีทัศนคติต่อบัณฑิตเดียวกันในระดับปานกลาง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสั้น ๆ จะมีความตระหนักในเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนาน จะมีทัศนคติต่อบัณฑิตกล่าวในระดับปานกลาง จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบัณฑิตในเรื่องนี้มีระดับที่แตกต่างกัน

3.4 การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ผู้บริหารที่มี

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรณีนี้ก็เช่นเดียวกับประเด็นที่ผ่านมา นั่นคือ กระบวนการในการขอเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าว

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่าจะให้ความสนใจสูงกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า
จึงเป็นเหตุให้ทัศนะของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีปัญหาในเรื่องนี้มีระดับที่แตกต่างกัน

3.5 การขอใช้เงินเพื่อจ่าย ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกรณีนี้จะต้องรับดำเนินการหลังจากที่ทราบจำนวนเงินเพื่อจ่าย หลังจากการจัดซื้อจัดจ้างและได้ทำสัญญาแล้ว พร้อมทั้งได้เงินงวดเรียบร้อยแล้ว และต้องส่งเอกสารคำขอกถึงสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภายในเดือนเมษายนของทุกปี (คู่มือการบริหารงบประมาณแบบครบวงจร, 2534 : 51) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสั้น ๆ จะมีความตระหนักในเรื่องนี้มาก ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนาน จะมีทัศนะในปัญหาดังกล่าวปานกลาง จึงเป็นเหตุให้ทัศนะของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในเรื่องนี้มีระดับที่แตกต่างกัน

3.6 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากการดำเนินการในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กระจายการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้กับหน่วยงานในสังกัด ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ 784/2535 เรื่องการมอบอำนาจการสั่งซื้อ สั่งจ้าง และดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งผู้บริหารในระดับจังหวัดมีหน้าที่ในการบริหาร ส่งเสริม ดูแล กำกับให้การดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบ และทันตามกำหนดเวลา และระมัดระวังให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากผู้บริหารพบว่าหน่วยงานในสังกัดปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบและยังละเลย ไม่ดำเนินการทั้งทางแพ่งและทางวินัย ผู้บริหารก็จะมีความคิดเห็นเช่นกัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2532 : 42 - 44) และในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ถ้าหน่วยงานในสังกัดมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว การดำเนินการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารก็เป็นไปด้วยความราบรื่นก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ฉะนั้นผู้บริหารที่มีประสบการณ์สั้น ๆ จึงเห็นว่าจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานในสังกัด เพื่อให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์นาน จึงทำให้ทัศนะของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

3.7 การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน ผู้บริหารที่มี

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทักษะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีความตระหนักสูงในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เกรงจะไม่ได้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา จะทำให้งบประมาณต้องตกไป เกิดความเสียหายแก่ราชการ จึงมีความกระตือรือร้นเห็นความสำคัญของการดำเนินการดังกล่าว ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งรับราชการในตำแหน่งมานาน เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมดา จึงเป็นสาเหตุให้ทักษะของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

3.8 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทักษะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการประมณศึกษาแห่งชาติ กำหนดเป็นแนวนโยบายให้จังหวัดมีคณะกรรมการชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ตลอดจนศึกษาหาสาเหตุของปัญหา ความล่าช้า ข้อขัดข้องและแนวทางแก้ไข เพื่อนำเสนอผู้บริหารระดับจังหวัดดำเนินการต่อไป ในกรณีดังกล่าวผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสั้น ๆ มีความตระหนักในเรื่องนี้สูงมาก จึงให้ความสนใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดนี้เป็นพิเศษ ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมานาน เห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารทั้งสองกลุ่ม มีทักษะต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

ค. ผลการเปรียบเทียบผลการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทักษะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทักษะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป พบว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทักษะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาพรวมแตกต่างกัน

อย่าง ไม่นัยสำคัญทางสถิติทั้งสามด้าน ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมา เช่นนี้ น่าจะมีผลจากคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งก่อน ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และคุณวุฒิ ตลอดจนลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ สงบ อินทรมณี ที่วิจัยได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบองค์กรกลาง และกระบวนการบริหารงานบุคคลของ ก.ศ. แตกต่างกันอย่าง ไม่นัยสำคัญทางสถิติ (สงบ อินทรมณี, 2527 : 284) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณด้านนี้แตกต่างกันอย่าง ไม่นัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า

1.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการ ตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย หลักการในการพัฒนาในภาพกว้าง ๆ ว่าจะพัฒนาด้านใด กลุ่มใด เท่านั้น ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนเป็นการดำเนินงานในฝ่ายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ฉะนั้น เมื่อนโยบาย หลักการเปลี่ยนแปลงไปตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์สั้น ๆ จะมีทัศนะต่อการใช้ทางการเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจมาก แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์นาน มีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวน้อยกว่า แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจนั้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี จะมีปัญหามาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป อาจไม่มีทัศนะที่ยึดมั่นในการเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจตลอดไป ดังนั้นจึงทำให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

1.2 อิตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สืบเนื่องจากฝ่ายแผนงานและงบประมาณเป็นฝ่ายที่เกิดขึ้นใหม่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในฝ่ายส่วนใหญ่เป็นคนใหม่ ประกอบอัตราากำลังบุคลากรก็ยังไม่เป็นไปตามกรอบอัตราคลัง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มีความกระตือรือร้นและตระหนักในการปฏิบัติงาน ประกอบกับมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อย ซึ่งในขณะนั้นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมานานมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าววกคิธรรมดา จึงทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาในระดับที่แตกต่างกัน

1.3 การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากในระบบราชการมีกฎหมายที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์สั้น ๆ มีความตระหนักในการกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์มากถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา เมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนครบถ้วนก็ถือว่าหมดหน้าที่ โดยไม่เคียงถึงกระบวนการในการรับผิดชอบอีกต่อไป เพราะถือว่าเป็นการกิจที่ได้รับมอบหมายเฉพาะกิจเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณทั้งสองกลุ่มที่มีปัญหาในเรื่องดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

1.4 การติดตามกำกับงานของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการติดตาม กำกับงานของผู้บริหารเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารในการตรวจสอบควบคุมงาน ดูแลการบริหารงบประมาณจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจะต้องดำเนินการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสั้น ๆ จะมีความกดดันและใส่ใจปฏิบัติงานเป็นพิเศษ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมานาน ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

1.5 การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน/

โครงการ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อสังเกตโดยอาศัยประสบการณ์จากการเป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ มีความเห็นว่า ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ เป็นข้าราชการที่บรรจุใหม่ หรือมีอายุราชการน้อย หรือเพิ่มเข้ารับหน้าที่การงานในตำแหน่งใหม่ ให้ความสำคัญต่อการรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานในขณะที่ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ที่ปฏิบัติราชการมานานรู้สึกเฉย ๆ ไม่กระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานที่ นอกจากนั้นการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับค่านิยมของกลุ่มคนในหน่วยงาน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีอายุราชการน้อย เพื่องานจะมีความเชื่อเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีสูง ความคิดเห็นต่าง ๆ จะรุนแรง แต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมานาน จะมีเจตคติตามหลักวิชาการลดลง จึงเป็นเหตุให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบุญดังกล่าว มีระดับที่แตกต่างกัน

2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มี

ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณด้านนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า

2.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าค่าเบื้องต้นงบประมาณ เจ้าหน้าที่

ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา กล่าวว่า งบประมาณเป็นตัวเลขประมาณการ จึงเป็นการยากที่จะกำหนดให้ตรงและถูกต้องตามความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้น เพราะเหตุการณ์ที่มีได้คาดหวังก่อให้เกิดขึ้น และยากแก่การคาดคะเนในด้านเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ (Inflation) เงินฝืด (Deflation) หรือในด้านการเมือง เช่น การปรับภาษีขึ้น หรือลดตามสภาวะการเมืองในขณะนั้น จึงทำให้การวางแผนระยะยาวเป็นปัญหาในด้านความคล่องตัวของฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณเป็นอย่างยิ่ง (สุวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2522 : 54 - 55) ซึ่งในกระบวนการจัดทำค่าของงบประมาณนี้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสั้น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหายาก

ต่อการปรับแผนให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมานาน เห็นว่า เป็นปัญหาในระดับต่ำ จึงทำให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าว มีระดับที่แตกต่างกัน

2.2 การวิเคราะห์งาน/โครงการ และกิจกรรม ที่จะนำไปปฏิบัติ

ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีนี้ก็เช่นเดียวกับประเด็นที่ผ่านมา นั่นคือ กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาการศึกษาตามแผนงาน/โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์อื่น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหายิ่งยากในการวิเคราะห์งาน/โครงการ และกิจกรรมอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์มานานเห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงทำให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงบประมาณด้านนี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า

3.1 การขอเปลี่ยนรายการค่าครุภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 5 ปี จะมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวในระดับสูง ในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จะมีทัศนคติต่อปัญหานี้ในระดับปานกลาง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ จะมีความตระหนักในเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์ส่วนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมานาน จะมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวในระดับปานกลาง จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่มที่มีปัญหาในเรื่องนี้แตกต่างกัน

3.2 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องนี้ เดชา คีฬง กล่าวว่าการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัดจะอาศัยเพียงสำนักงานงบประมาณ หรือส่วนราชการจังหวัด กรมบัญชีกลาง และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแต่เพียงหน่วยใดหน่วยหนึ่งคงจะ ไม่เป็นผลดี จะต้องอาศัยความร่วมมือและตั้งใจอย่างแน่วแน่จากทุกฝ่าย ก็จะช่วยให้การบริหารงานงบประมาณตามระเบียบบรรลุตามนโยบายของรัฐบาลได้ (เดชา คีฬง, 2527 : 150 - 151) ในการนี้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีความตระหนักในเรื่องนี้สูงมาก ในขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงทำให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

ง. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ

เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ น่าจะพิจารณาจากเหตุผลที่ว่า การพิจารณาของบุคคลที่ต่างสถานภาพ หน้าที่และความรับผิดชอบย่อมมีวิจรณ์ญาณในการวินิจฉัยต่างกัน ยิ่งระบบราชการได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ อาวุโส ความชำนาญและประสบการณ์มาประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารด้วยแล้ว ก็ยิ่งเสริมให้ทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณแตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สมาน รังสิโยภักดิ์ ที่กล่าวไว้ว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานในหน้าที่หนึ่ง เป็นเวลานานพอสมควร ย่อมมีประสบการณ์และความชำนาญมากขึ้น (สมาน รังสิโยภักดิ์, 2531 : 22 - 23) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณ ด้านนโยบายการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า

1.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการ ตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ
 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้บริหารโดยทั่วไปจะมอบนโยบาย หลักการในการจัดทำแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ให้กับฝ่ายแผนงานและงบประมาณดำเนินงานร่วมกับบุคลากรอื่น ๆ ในฝ่ายต่าง ๆ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยที่ผู้บริหาร ไม่ได้เข้าไปดำเนินการพิจารณาในรายละเอียดด้วย ในขณะที่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติ ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำรายละเอียดของการวางแผนและโครงการต่าง ๆ เป็นเหตุให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบุญดังกล่าวมีระดับที่แตกต่างกัน

1.2 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา
ประจำปี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรื่องนี้ ประพิศ นามกร ได้ศึกษาเรื่องระบบการวางแผน ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนที่สำคัญ คือ ขาดทิศทางนโยบาย และเป้าหมายที่ชัดเจน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน ขาดสถิติและข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน (ประพิศ นามกร, 2525 : บทคัดย่อ) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำในขั้นต้น จึงมีทัศนะว่า บุคคลที่ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งในขณะที่เดียวกันผู้บริหาร เห็นว่า เป็นเรื่องภาคีธรรมดา เพราะจะเป็นผู้มอบหมายสั่งการให้ดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ จึงได้เหตุผลให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบุญในเรื่องดังกล่าว มีระดับที่แตกต่างกัน

1.3 การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ในมาตรการด้านการบริหารและสนับสนุนว่า ให้ทุกหน่วยงานใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร นี้สอดคล้องตาม กากับและประเมินผลการปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 27 - 28) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ สูงมาก ในขณะที่ผู้บริหารเป็นผู้ดูแล กากับ ติดตาม ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเป็นเหตุให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อบุญดังกล่าว มีระดับที่แตกต่างกัน

1.4 การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการ ตามนโยบายอย่าง

จริงจัง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ นอกจากทำหน้าที่ติดตาม รายงานผลให้ผู้บริหารทราบแล้ว ยังทำหน้าที่คอยประสานแผนเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปฏิบัติรับผิดชอบงาน/โครงการ โครงการอีกด้วยจึงมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสูง ในขณะที่ผู้บริหารจะคอยดูแล กำกับ ให้ข้อเสนอแนะ จึงมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเป็นเหตุให้ผู้คคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

2. ด้านการจัดทําและจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า

2.1 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทําคำขอตั้งงบประมาณของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องนี้ถึงแม้ว่า รัฐบาลจะใช้ระบบงบประมาณแบบแผนงานมานานแล้วก็ตาม แต่ในระดับจังหวัดเจ้าหน้าที่ที่จัดทํางบประมาณยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทํา ทั้งนี้เนื่องจากการคัดเลือกเจ้าหน้าที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ไม่เคยมีการอบรมเกี่ยวกับการจัดทําแผนและคำขอตั้งงบประมาณมาก่อน ทุกคนศึกษาหาความรู้เองจากตำราเท่าที่จะหาศึกษาได้ และก็เป็นการะหนักแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่ต้องคอยตรวจแก้ไขจัดทำให้อุปถัมภ์ตามหลักการ เงื่อนไขต่าง ๆ ตามระบบงบประมาณ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจึงประสบปัญหาในการดำเนินการมากกว่าผู้บริหารจึงเป็นเหตุให้ผู้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวในระดับที่แตกต่างกัน

2.2 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทํางบประมาณ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการนี้เช่นเดียวกับประเด็นที่ผ่านมา กล่าวคือ กระบวนการจัดทําแผนพัฒนาคำขอตั้งงบประมาณประจำปีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนั้น ต้องยึดเกณฑ์และเงื่อนไขกรอบวงเงินตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด (Top down) แต่เนื่องจากเกณฑ์ เงื่อนไขในการที่กำหนดให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดทำคำขอตั้งงบประมาณนั้นเปลี่ยนแปลง ไปทุกปี ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณสับสนต่อรูปแบบในการ

จัดทำเป็นปัญหาต่อการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า

3.1 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาได้มอบอำนาจ และกระจายอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างให้กับหน่วยงานในสังกัด ไปดำเนินการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ติดตามรายงาน และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาแก่ผู้บริหารในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด มีความตระหนักในปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวในระดับที่แตกต่างกัน

3.2 การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างทุกแผนงาน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีแนวทางในการบริหารงบประมาณ และมีปฏิทินปฏิบัติงานให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ก่อปฏิบัตินี้เป็นประจำทุกปี และถามระเบียนสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด พ.ศ. 2524 ข้อ 10 กำหนดหลักการว่า ให้จังหวัดจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้ยึดแผนดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ในฐานะผู้ปฏิบัติและคอยให้คำแนะนำแก่หน่วยงานในสังกัด มีความตระหนักในปัญหานี้อย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นงบประมาณของประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงการอนุมัติเงินประจํางวดการก่อสร้างผูกพันทำสัญญา จะเป็นช่วงฤดูฝนทำให้การก่อสร้างต่าง ๆ ค่าเงินไปโดยไม่ราบรื่น งานส่วนใหญ่จึงไม่แล้วเสร็จทันในปีงบประมาณ จึงทำให้เกิดปัญหาต่อเนื่องถึงการกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปี เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจะต้องรายงานชี้แจงเหตุผลข้อของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้ทัศนคติของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าว มีระดับแตกต่างกัน

3.3 การตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุทุกรายการ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการตรวจสอบรายงานการรับจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้พบข้อบกพร่อง และข้อสังเกตที่สำคัญคือ การเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบ การเบิกจ่ายเป็นเท็จ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เร่งดำเนินการแต่ต้นปีงบประมาณ เป็นเหตุให้ต้องกันเงิน ไว้จ่ายเหลือมปีเป็นจำนวนมาก (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. 2533 : 90) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตรวจสอบและรายงานผลต่อผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งจะละเลยเสียมิได้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจึงประสบปัญหามากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

3.4 แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กรณีนี้สืบเนื่องจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดรูปแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี แบบ กพ 002, กพ 004 และ กพ 006 ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดรายงานภายในวันที่ 10 ภายหลังสิ้นสุดแต่ละงวด เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติและรับผิดชอบเรื่องการรายงาน จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายละเอียด ข้อมูลที่ต้องรายงาน ทุกปี เพราะการรายงานนั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะต้องเก็บข้อมูลรายการต่าง ๆ ตามแผนงาน งาน/โครงการ ในแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ก่อน เพื่อกวักแบบฟอร์มได้ทันตามกำหนด แต่ผลการปฏิบัติปรากฏว่า เก็บข้อมูลไว้อย่างหนึ่ง แบบรายงานถามข้อมูลอีกอย่างหนึ่ง จึงทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณประสบปัญหามากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

3.5 การรายงานผลการบริหารงบประมาณ ตามแบบ ง. 311 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานงบประมาณเป็นผู้กำหนดแบบฟอร์มการรายงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ในฐานะผู้ปฏิบัติ และรับผิดชอบการรายงานเห็นว่า รายการต่าง ๆ ในแบบฟอร์มรายงานมีความยุ่งยาก

และบางรายการก็ซ้ำซ้อนกับแบบฟอร์มรายงาน แบบ กว 004 และ กข 006 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ น่าจะดำเนินการในเรื่องนี้แทนได้ ไม่ควรเพิ่มภาระให้แก่จังหวัด ซึ่งปกติมีงานที่ต้องดำเนินการหลายเรื่องอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณจึงประสบปัญหามากกว่าผู้บริหาร ซึ่งเป็นเหตุให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อบุญดังกล่าวในระดับที่แตกต่างกัน

3.6 การเบิกจ่ายงบประมาณสาธารณูปโภค ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีมาตรการในการประหยัด และการใช้สาธารณูปโภคให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ศร 1403/34192 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2536 เรื่อง มาตรการในการประหยัดค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค พร้อมทั้งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภคทุกเดือน โดยแยกรายการค่าไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และค่าไปรษณีย์ หากเห็นว่างบประมาณค่าสาธารณูปโภคที่ได้รับจัดสรรไม่พอ ให้รีบขอของบประมาณเพิ่มภายในวันที่ 30 เมษายนของปีงบประมาณนั้น ๆ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติ ติดตาม ตรวจสอบเบื้องต้นในการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดค่าสาธารณูปโภคของหน่วยงานในสังกัด รายงานต่อผู้บริหาร จึงประสบปัญหาความยุ่งยากมากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อบุญดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

3.7 การจัดซื้อจัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หมวด 2 ส่วนที่ 2 ข้อ 16 กำหนดให้ส่วนราชการใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศ และได้รับเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และจากผลการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โครงการจัดหาแบบเรียนและเครื่องเขียนสำหรับนักเรียนขาดแคลน พบว่าสำนักงานประมาณกำหนดราคาเครื่องเขียนต่ำกว่าราคาที่สามารถจัดซื้อได้ในท้องตลาด ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ไม่อาจซื้อได้ ทำให้เกิดความล่าช้า ประกอบกับการจัดซื้อจัดจ้างไม่เร่งรัดดำเนินการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ มาดำเนินการเมื่อใกล้สิ้นปีงบประมาณ เห็นเหตุให้ต้องกันเงินไว้จ่ายเหลือมปีเป็นจำนวนมาก ทำให้ทางราชการรับประโยชน์ล่าช้าออกไป

และอาจทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภา ทั้งยังอาจทำให้ต้องจัดซื้อหรือจ้างแพงกว่าที่ควร (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. 2532 : 70 - 77) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณในฐานะผู้ปฏิบัติ จะต้องดำเนินการในเรื่องนี้ด้วยความยุ่งยาก ระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงประสบปัญหาอุปสรรคมากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้บุคลากรทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าว ในระดับที่แตกต่างกัน

3.8 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตามระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องนี้ยังเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงบประมาณของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ถ้าบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณการเงินขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 แล้ว การบริหารงบประมาณต้องประสบแต่ปัญหาตลอดไป สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ พอสรุปได้คือ การตรวจสอบพัสดุไม่รัดกุม เช่น มิได้จัดทำบัญชีหรือทะเบียนเพื่อคุมวัสดุ ส่วนครุภัณฑ์ที่บันทึกรายละเอียดแต่ละรายการในทะเบียนไม่ครบถ้วน มิได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการรับ - จ่ายพัสดุ และตรวจนับพัสดุลงเหลือประจำปี และครุภัณฑ์บางรายการ ไม่ให้ตรวจสอบ (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. 2533 : 42) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ในฐานะผู้ปฏิบัติ ตรวจสอบ ติดตาม รายงาน ได้ประสบปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุสำคัญให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหาดังกล่าวที่มีระดับแตกต่างกัน

3.9 การจัดทำเอกสารหลักฐาน เพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน

ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องนี้ยังเป็นจุดอ่อนของผู้บริหาร หากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณทุจริต หรือไม่เจตนาทุจริตก็ตาม ผู้บริหารในฐานะผู้อนุมัติการเบิกจ่ายต้องร่วมรับผิดชอบต่อผลเสียหายที่เกิดขึ้น เรื่องการจัดทำเอกสารหลักฐานในการเบิกจ่ายเงิน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อบกพร่องที่ทำให้ราชการเสียหาย คือ การตรวจสอบใบสำคัญ พบบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณผิดระเบียบ 6383 ราย เป็นเงิน 9.03 ล้านบาท ได้ทักท้วงให้ส่งเงินคืนแล้ว (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 2534 : 8) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง ได้มีความตระหนักในเรื่องเหล่านี้สูงมาก กล่าวคือ ต้องคอยตรวจสอบเอกสารหลักฐาน เน้นย้ำ ชี้แจง

ให้เจ้าหน้าที่จัดทำใบฎีกาตามระเบียบ จึงมีทัศนะต่อปัญหาดังกล่าวสูงกว่าผู้บริหาร จึงเป็นเหตุให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่มีต่อปัญหาดังกล่าว มีระดับที่แตกต่างกัน

3.10 การตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุ แก่หน่วยงานในสังกัด

ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจุบันสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีงานตรวจสอบภายใน ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบแผนงานการเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัดอยู่แล้ว แต่ก็ยังมีข้อผิดพลาดบกพร่องในเรื่องการใช้จ่าย การเบิกเงิน การจัดทำเอกสารหลักฐานเป็นประจำ ประกอบกับการขยายตัวของงบประมาณแผ่นดิน และการดำเนินงานของหน่วยงานรับตรวจมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการใช้เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ด้านการบัญชี และการเงินที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2534 : 17) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ เป็นผู้ปฏิบัติเรื่องนี้โดยตรง ต้องมีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และต้องเสียเวลาเสี่ยงประมาณในการอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานในสังกัดเป็นประจำ จึงมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าผู้บริหาร ซึ่งเป็นเหตุให้ทัศนะของบุคคลทั้งสองกลุ่มที่ระดับที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้วิจัยขอเสนอแนะปัญหาการบริหารงบประมาณเฉพาะประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด เพื่อที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนด และเป็นข้อมูลนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณให้เื้อื่อต่อสภากาการณ์ปัจจุบันเป็นรายด้านคือ

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน

1.1 ควรเพิ่มอัตรากำลังคนระดับปฏิบัติการให้แก่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ให้เพียงพอ ให้เป็นไปตามกรอบอัตราากำลังที่กำหนด โดยดำเนินการดังนี้

1.1.1 ขอตัวข้าราชการในสังกัดมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานให้เพียงพอ กับความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

1.1.2 ผูกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.3 ประสานงานชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาจัดสรรอัตรากำลังให้เป็นไปตามกรอบ

1.2 ควรกำกับให้หน่วยงานในสังกัดใช้แผน เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ยึดนโยบายตามแผนเป็นหลักในการปฏิบัติงาน และประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ นั้น ควรจะได้มีการปรับปรุง โดยใช้ข้อมูลและเกณฑ์กลางสำหรับตรวจสอบ กำกับ จากนั้นให้แบ่งงบประมาณ ออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1.1 ส่วนแรกเป็นงบประมาณสำหรับตอบสนอง งาน/โครงการที่เป็นนโยบายที่กำหนดไปจากส่วนกลาง ให้จัดสรรไปให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามเหตุผลความจำเป็น และจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยจัดสรรแยกตามแผนงาน งาน โครงการที่ชัดเจน

2.1.2 ส่วนที่ 2 เป็นงบประมาณสำหรับตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยจัดสรรให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไปบริหารเอง ซึ่งเป็นงบประมาณที่แยกตามแผนงาน งาน โครงการ นอกเหนือจากงบประมาณในข้อ 2.1.1

2.2 ควรมีมาตรการในการกำกับให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดทำข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรแจ้งการจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดให้เร็วขึ้นกว่าเดิม และปรับเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

3.1 สิ่งเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กระจายอำนาจการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระเบียบ ภายในวงเงินมอบอำนาจที่เลขที่การคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติดมอฯให้หน่วยงานทุกระดับดำเนินการเอง จึงเป็นผลให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณการเงินของหน่วยงานขาดแคลน สมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

3.1.1 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านนี้ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 ควรจัดทำคู่มือ ระเบียบ และแนวปฏิบัติให้หน่วยงานทุกระดับ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

3.1.3 ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในออกไปตรวจสอบ ให้คำแนะนำ เป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องตามระเบียบ

3.2 ควรประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำค่างานอนุมัติเงิน ประจำงวด และให้ขอเงินประจำงวดโดยเร็วที่สุด เมื่อได้รับทราบผลการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อการใช้จ่ายเงิน ก่อหนี้ผูกพัน และเบิกจ่ายได้ทันในเชิงงบประมาณ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงบประมาณของสำนักงานการศึกษาจังหวัด
2. ศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการจัดสรรงบประมาณ ของสำนักงานการศึกษาจังหวัด
3. ศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงแก้ไขการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติมา ปรีดีดิลก. การบริหารการเงินโรงเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2533.
- ไกรยุทธ อีรตยาสินนท์. ระบบงบประมาณแบบ พีพีบี เอส. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2526.
- _____. กระบวนการงบประมาณฐานศูนย์ เครื่องมือการจัดการในภาคเอกชน และในภาครัฐบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประกมกิจ, 2527.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. "ปัญหาการกระจายอำนาจทางการคลังแก่ท้องถิ่น," ใน สำนักงานประมาณ 25 ปี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2527.
- เกยูร ล้มทอง. "งบประมาณกับการพัฒนาเศรษฐกิจ," อนสรณ์เศรษฐศาสตร์ 2508. พระนคร : โรงพิมพ์รามมิตรสยาม, 2508
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คำชี้แจงรายละเอียดงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2536 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536 อัคสาเนา.
- _____. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2536. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536. อัคสาเนา.
- _____. คู่มือการบริหารงบประมาณแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- _____. คู่มือการเงินและการพัสดุ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.
- _____. เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.
- _____. คู่มือคณะกรรมการการประถมศึกษาศึกษาจังหวัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สวนพิมพ์, 2532.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หนังสือด่วนมาก ที่ ศธ 1403/34192

เรื่องมาตรการในการประหยัดค่าใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภค. ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2536.

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. กฎหมายและระเบียบในการบริหารงานบุคคลสำหรับ

ข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

เคลือวัลย์ ล้อมภิชาติ. หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรม และการพัฒนา : แนวทาง

การวางแผนการเขียนโครงการ และการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

และหีบปกเจริญผล, 2523.

เฉลิมศักดิ์ จันทรมิ. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณ ที่มีต่อระบบงบประมาณแบบ

แผนงาน. ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2529. อัดสำเนา.

กัญญกั ศิริสุภะ. สภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2529. อัดสำเนา.

เดชา ศีณดุ. "การบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด," ใน สำนักงานประมาณ 25 ปี.

กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2527.

เดชา ศีณดุ และคนอื่น ๆ. "สำนักงานประมาณในอดีตและปัจจุบัน," ใน สำนักงานประมาณ

25 ปี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2527.

ตรวจเงินแผ่นดิน, สำนักงาน. รายงานประจำปี 2532. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์, 2533.

———. รายงานประจำปี 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ทิพวรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. การประเมินตนเองและแนวการพิจารณาความสามารถในการ

จัดการทางการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

ถ่ายเอกสาร.

ธงชัย ลาดีวงศ์. "วิธีการงบประมาณแผ่นดินของไทย," ใน เอกสารประกอบการบรรยาย

ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณ. สำนักงานประมาณ, 2527. อัดสำเนา.

นายกรัฐมนตรื, สำนัก. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย

การพัสดุ พ.ศ. 2535. กองกฎหมายและระเบียบกลาง, สำนักนายกรัฐมนตรี.

อัดสำเนา

บตี จุณณานนท์. "เงินประจำงวด : เครื่องมือการบริหารงบประมาณ," ใน สำนักงานงบประมาณ
20 ปี. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2522.

ประพิศ นามกร. ชมรมการวางแผนในวิทยาลัยครูภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ประสงค์ สุขุม. คำบรรยายวิชาการคลัง. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2508. อัดสำเนา.

ประทุม รอดประเสริฐ. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร.
ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พจนานุกรม. ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สารานุกรม,
2531.

ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

ไพศาล ชัยมงคล. งบประมาณแผ่นดิน : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บ.สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2517.

พันธุ์ทรัพย์ ปิยะอนันต์. "งบประมาณเพื่อการพัฒนา - PPBS," เอกสารประกอบการประชุม
เชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการปฏิบัติงานในระบบงบประมาณแบบแผนงาน.
ฝ่ายฝึกอบรม กองพัฒนาระบบงานและการบริหาร สำนักงานงบประมาณ, 2527.
อัดสำเนา.

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. หนังสือที่ นร. 0201/ว 101 เรื่อง มาตรการชะลอการ
กำหนดตำแหน่งเพิ่มเติม. ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2534.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

ศิริพร จันทพันธ์. กระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยตามทัศนะของผู้บริหารระดับ
ปฏิบัติการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

สำนักงานงบประมาณ กองจดหมายและมาตรฐานงบประมาณ. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ
พ.ศ. 2502 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2534.

- สงบ อินทรมณี. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางที่มีต่อการบริหารงานบุคคลในคณะกรรมการข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน รังสิโยกฤษฏ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประชาชน, 2531.
- สุธี สิงห์แสง. เอกสารประกอบการประชุมระดับอธิบดี และผู้ว่าราชการจังหวัด
เรื่องนโยบายการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักงบประมาณ, 2525. อัดสำเนา.
....., "การปรับปรุงระบบงบประมาณของประเทศไทย," ใน สำนักงบประมาณ 25 ปี.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ.สัมพันธ์พาณิชย์, 2527.
- สุวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา. "ปัญหาการอนุมัติงบประมาณ," ใน สำนักงบประมาณ 20 ปี.
กรุงเทพฯ : บริษัท ขนส่งการพิมพ์ จำกัด, 2522.
- สมศักดิ์ คงศรี. การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สมบัติ เทศน้อย. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดการเบิกจ่ายเงิน การจัดทမ်းและ
รายงานการเงินของคณะ สถาบัน สำนัก ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
หน่วยงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529. อัดสำเนา.
- สุชาติ เมืองแก้ว. การวิเคราะห์การใช้งบประมาณทางการศึกษาของประเทศไทยระหว่าง
ปีงบประมาณ 2510 - 2517. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- สัญญา สุรพันธ์. งานบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2532.
- อรรถ ธรรมโน. ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. กรุงเทพฯ : บ.บพิธจำกัด, 2518.
- อิสระ นิตยทัตประกาศ. "แนวความคิดองค์ประกอบของระบบงบประมาณแบบแผนงาน," ใน
สำนักงบประมาณ 25 ปี. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ.สัมพันธ์พาณิชย์, 2527.

- อารีณ เทพลักษณ์. การศึกษาการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- Burkhead, Dess. Government Budgeting. New York : John Wiley & Sons, 1959.
- Edward, Allen L. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : Mc Grow - Hill Book Company, 1981.
- Jenkins, R.H. "The Effective Use of PPBS. to Improve Library Monagement," in Planing - Programing Budgeting System (PPBS). Michigan : the Pieriam Press, 1973.
- Luther Gulick and Lyndall Urwich. Papers on the Science of Administrstion. New York : Institute of Public Administration, Columbia Univercity, 1973.
- Rowen, H. "Objective, Alternative, Costs and Effectiveness," in Program Budgeting and Benefit - Cost Analysis. California : Goodyear Publishing Co., 1969.
- Striner, G.A. "Program Budgeting," Business Horizons. January, 1965.
- Schultze, C. "Why Benefit Cost Analysis?," in Program Budgeting and Benefit - Cost Analysis. California : Goodyera Publishing Co., 1969.

ภาคผนวก

(สำเนา)

ที่ ศธ 1404/10563

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

9 เมษายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 4 ชุด

ด้วยนายประเทือง ประวาฬพิทย์ นิสิตชั้นปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่ดูแลฝ่ายการเงินและพัสดุ หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และงบประมาณ หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ เห็นสมควรให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

กมล ภูประเสริฐ

(นายกมล ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กองวิชาการ

โทร. 2810588, 2805558-63

(สำเนา)

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

อาคาร 4 พญาไท ถนนศรีอยุธยา 10400

9 เมษายน 2536

เรียน

ด้วยขณะนี้กระผมกำลังศึกษาค้นคว้าเรื่อง "ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" ซึ่งจะนำส่วนหนึ่งมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงาน และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ที่กระผมกำลังศึกษาอยู่ การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะไม่เป็นผลกระทบกระเทือนต่อตัวท่านเอง ต่อผู้บริหาร และต่อหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาจะเสนอออกมาเป็นภาพรวม ฉะนั้นจึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุดโดยที่ท่านไม่ต้องลงชื่อ โปรดส่งคืนข้าพเจ้าด้วย ภายในวันที่ 7 พฤษภาคม 2536

หวังว่าคงได้รับความกรุณาตอบแบบสอบถามจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ประเทือง ประवालพิทย์

(นายประเทือง ประवालพิทย์)

หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

แบบสอบถามสำหรับวิจัย

เรื่อง ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ ที่จะทราบปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นจึงขอให้ท่านพิจารณาคำถามและกรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ตอนที่ 3 ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณที่ท่านประสบ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ และท่านเห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] และกรอกข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

- [] ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
- [] ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
- [] หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
- [] หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

- [] น้อยกว่า 5 ปี
- [] ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ถ้ามองความคิดเห็นของท่านที่มีต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด (สพจ.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ (สพช.)

คำชี้แจง ตอนที่ 2 นี้ จะมีข้อความที่กล่าวถึงปัญหาการปฏิบัติงานและการบริหารงบประมาณ
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในด้านต่าง ๆ ให้ท่านพิจารณาข้อความต่าง ๆ
ดังกล่าวนี้ว่าเป็นปัญหาในเชิงปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านตอบคำถามโดยเขียน
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับของปัญหาทางขวามือเพียงช่องเดียว ดังนี้

ข้อความที่ท่านเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาในการบริหาร
งบประมาณมากที่สุด ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ 5

ข้อความที่ท่านเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาในการบริหาร
งบประมาณมาก ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ 4

ข้อความที่ท่านเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาในการบริหาร
งบประมาณปานกลาง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ 3

ข้อความที่ท่านเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาในการบริหาร
งบประมาณน้อย ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ 2

ข้อความที่ท่านเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาในการบริหาร
งบประมาณน้อยที่สุด ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ 1

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1 นโยบายที่เร่งรัดให้บริหารงบประมาณเป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดโดย ครุฑครัด					
2 ความสอดคล้องระหว่างช่วงงบประมาณกับการปฏิบัติงาน					
3 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี					
4 การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หลักการตามแนวความคิดของผู้มีอำนาจ					
5 การปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา					
6 การให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน/โครงการตามนโยบายอย่างจริงจัง					
7 ผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี					
8 อัตรากำลังของบุคลากร ในฝ่ายการเงินและพัสดุ					
9 อัตรากำลังของบุคลากรในฝ่ายแผนงานและงบประมาณ					
10 การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน					

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
11 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี					
12 การให้ความร่วมมือกับผู้บริหาร เกี่ยวกับการกำหนด วัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนา การศึกษาประจำปี					
13 การเร่งรัด การเบิกจ่ายเงิน ให้ทันในงบประมาณ ..					
14 การประสานงานระหว่างกรมกับจังหวัด เกี่ยวกับ นโยบายเร่งด่วนบางเรื่อง					
15 การจัดท้านโยบายของงาน/โครงการ ต้องผ่านองค์กร หลายคณะ					
16 การติดตาม กำกับงานของผู้บริหาร					
17 การรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบงาน/โครงการ					
18 การก้าวก้าวการปฏิบัติงานตามนโยบายและหลักการ ของนักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล					
19 รูปแบบเอกสารแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี					
20 ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี					
21 การแจ้งกรอบวงเงินให้จังหวัดทางงบประมาณประจำปี					
22 ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี					

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
23 การประมวลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลปัญหาความต้องการ ของหน่วยงานในสังกัด					
24 กระบวนการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด					
25 การแจ้งการจัดสรรงบประมาณประจำปีบางงาน/ โครงการ					
26 เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัด					
27 ข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรงบประมาณประจำปี					
28 การเสนอขอความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณ ต่อ กปจ.					
29 การจัดทำบัญชีรายละเอียดประกอบเงินประจำงวด ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง					
30 การจัดทำแผนการจัดซื้อ - จัดจ้างของจังหวัด					
31 เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ					
32 เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง					
33 การกำหนดราคากลางค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เหมือนกันทุกจังหวัด					

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
34 การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้จังหวัดปลายปี					
35 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ ของเจ้าหน้าที่					
36 การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปีไว้ล่วงหน้า					
37 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำ งบประมาณ					
38 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรร งบประมาณ					
39 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าการจัดทำคำขอตั้ง งบประมาณ					
40 การวิเคราะห์งาน/โครงการและกิจกรรมที่จะนำ ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร					
41 การเบิกจ่ายงบประมาณค่าเช่าบ้าน					
42 การเบิกจ่ายงบประมาณค่าสาธารณูปโภค					
43 การอนุมัติเงินประจักษ์วงค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง					
44 การดำเนินการจัดซื้อ - จัดจ้างของหน่วยงานในสังกัด					
45 การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าครุภัณฑ์ทุกแผนงาน					
46 การจัดซื้อ - จัดจ้างรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ทุกแผนงาน					

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
47 การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าครุภัณฑ์					
48 การขอเปลี่ยนแปลงรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง					
49 การขอให้เงิน หรือจ่าย					
50 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงิน งบประมาณ					
51 การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุทุกรายการ					
52 การมอบอำนาจการจัดซื้อ - จัดจ้างให้ผู้บริหารระดับ จังหวัด อำเภอ					
53 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ในการปฏิบัติตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535					
54 ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในการปฏิบัติตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงาน งบประมาณในระดับจังหวัด					
55 การกระจายอำนาจ ตามวงเงินจัดซื้อ - จัดจ้าง					
56 การจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ของหน่วยงานในสังกัด					

ปัญหาการบริหารงบประมาณ	ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น				
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
57 บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุของโรงเรียน					
58 แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
59 การรายงานผลการบริหารงบประมาณตามแบบ ง.311					
60 การตรวจสอบและนำเงินและพัสดุแก่หน่วยงานในสังกัด					

ตอนที่ 3 ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณที่ ท่านประสบ ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ และท่านเห็นเป็นปัญหาที่สำคัญ ขอความกรุณาท่านได้โปรดเสนอแนะปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา เพิ่มเติมทั้ง 3 ด้าน (หากเขียนไม่พอโปรดเขียนต่อด้านหลัง)

1. ด้านนโยบายการบริหารงาน

1.1 ปัญหา.....

.....

.....

1.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

2. ด้านการจัดทำจัดสรรงบประมาณ

2.1 ปัญหา.....

.....

.....

2.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

3. ด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

3.1 ปัญหา.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้อยู่

ชื่อ นายประเทือง ชื่อสกุล ประवालพิทย

เกิดวันที่ 29 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2486

สถานที่เกิด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 8/149 หมู่ 2 ซอยพื้งมี สุขุมวิท 93 ถนนสุขุมวิท

เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10250

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 หัวหน้าฝ่ายแผนงาน

และงบประมาณ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อาคาร 4 พญาไท

ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2503 ม.6 จากโรงเรียนมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี

พ.ศ. 2505 ป.กศ. จากโรงเรียนฝึกหัดครูอะเซิงเทรา

พ.ศ. 2507 ป.กศ.สูง (วิชาเอกคณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา

พ.ศ. 2517 กศ.บ. (วิชาเอกวิทยาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตรพ.ศ. 2537 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

บทคัดย่อ

ของ

ประเทือง ประवालพิทย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามทัศนะของ
ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายการบริหารงาน
ด้านการจัดทำ และจัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และเปรียบเทียบ
ปัญหาตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่แยกตามประเภทการทำงาน
และตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบด้านการงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ
งานงบประมาณ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ
โดยได้จาก 72 จังหวัด ประกอบด้วยผู้บริหาร 143 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ
143 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าสถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t - test

ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารมีปัญหาในการบริหารงบประมาณทั้งในค่านโยบายการบริหารงาน
ด้านการจัดทำและจัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีปัญหาในการ
บริหารงบประมาณมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีปัญหาในการบริหารงบประมาณทั้งในค่านโยบายการบริหารงาน
ด้านการจัดทำ และจัดสรรงบประมาณ และด้านการใช้จ่ายเงิน
งบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง
4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า
5 ปี และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
มีปัญหาในการบริหารงานงบประมาณในทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณ มีปัญหาในการบริหาร
งานงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้
จ่ายเงินงบประมาณ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานงบประมาณมีปัญหามากกว่าผู้บริหาร

PROBLEMS CONCERNING BUDGET ADMINISTRATION OF THE OFFICE
OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

PRATAUNG PRAWALPIT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1994

The purposes of this research were to study the problems in budget administration of the offices of provincial primary education under the jurisdiction of the Office of National Primary Education Commission as perceived by administrators and budget officers in three aspects: administrative policy, budgeting and allocation, and budget utilization; and to compare these problems as classified by working experience and positions of administrators and budget officers.

The sample used in this research consisted of 143 administrators which included directors and deputy directors of provincial primary education and 143 budget officers which included heads of planning and budgeting sections and heads of finance and commodity sections from 72 provinces. The instrument used for collecting data was the rating-scale questionnaire. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviation, and t-test.

The main research findings were summarized as follows :-

1. The administrators perceived the problems in budget administration in the offices of provincial primary education in all three aspects at a moderate level.

2. The administrators with less working experience (less than 5 years) perceived the problems in budget administration at a higher level than the administrators with more working experience (more than 5 years) with statistical difference at the .05 level of significance, especially in the aspect of budget utilization.

3. The budget officers perceived the problems in budget administration in all three aspects at a moderate level.

4. The budget officers with less working experience (less than 5 years) and with more working experience (more than 5 years) perceived the problems in budget administration with no statistically significant difference.

5. The administrators and the budget officers perceived the problems in budget administration with statistical difference at the .05 level of significance. It was especially found of that the budget officers perceived the problems in the aspect of budget utilization at a higher level than the administrators.